ԱՊՕՆԷ ԳԻՆԱԹԼԱՐԸ

Մէջիտիյէ 20 դրուշտան

ՍԹԱՄՊՈԼ, ԻՔԻՆ

Պիր ամիսլիք . . . 200 դր.
Ալթը այլըգ . . . . 100 »
Իւչ այլըգ . . . . 55 »

ՎԻԼԱՅԱԹ ԻՔԻՆ

Բոսթա իլէ իրսալ օրուհանագ-լար իչիւն

Պիր սէնէլիք . . . 230 դր.
Ալթը այլըգ . . . . 120 »
Իւչ այլըգ . . . . 60 »

Մէճիմիյէ 1 դրուշ

ԹԷՐՃԻՄԱՆԸ ԷՖԵՐԱՐ

ՄԻՎԱՏՏԷ ԲՈԼԻՍԹԻԵՆԻ ԻԼՄԻՑԷ ՎԷ ՄԻԼԻՈՆԷ ՎԷ ՍԱՒԻԼԷՅԻ ՃԱՄԻ ԵՒ ՄԷՎԼԱՆԱ ՏԷՐ

ԻԼԱՆԱԹ ԳԻՆԱԹԼԱՐԸ

Պիտէր սաթրը իչիւն

1 վէ 2 վէ 3 իւնէի սահիֆէ 5 դր.
4 իւնէիւ սահիֆէյէ . . 2 »

ԻՍԿԱՐ. Պանկա, Շիրքէթի վէ ուսմանլու սարբաֆիյէյէ այիսա 2 մէ 3 ամսէ սահիֆէլէրի 6 դր.
4 իւնէիւ սահիֆէյէ . . 4 »

Ձիյատ միւտաէթ իչիւն իլանաթա այրը բազարլըգ օլուր։

Մէվատտը նաֆիսայա տայիր պէնալէր մէճմանէէ գապուլ օլունաճագ վէ տէրճ օլունմայան էվրագ, իատէ օլունմայաճագ։

Մէճիմիյէ 1 դրուշ

Իտարէխանէսի վէ մաթպասը, Սթամպօլտա Պապը Ալի ճատտէսինէ էսկի Պապը Զապթիյէ սոգաղը քէօշէսինտէ նումէրօ 8 տէ տիր։ — Ղազէթանրն ումուրու իտարէ վէ թահրիրիյէսինէ այիտ քեաֆիֆէյի մէվատտ հազզընտա, Միւտիրի զազէթա Տիզրան Ճիլէլէկեանա միւրաճաաթ օլունճաղը կիզի, քեաֆիֆէյի մէքթաթիպին տախի անրն նամրնա կէօնտէրիլմէսի իգթիզա էէր։

ԱՍԻԱՆԷ 29 ՕԳՈՍՏՈՍ

ԻԹԹԱՐ

Թաշրա ապօնէլէրիմիզին ապօ-նիման պէտէլէրինի թէսվիյէ եյ-լէմէլէրի զէմբէրնտա տէֆթէթ ի-լան օլունմուշ իսէ տէ, պազը մա-հարտ պուլունան ապօնէլէրիմիզ հիսապլարընը էլան թէսվիյէ էյ-լէմէմիշ օլսըգլարընտան։ Վէ պու հիսապլարընն ատէմի թէսվիյէսի՝ իտարէմիզճէ զարարը քիւլլէր մուճիպ օլսըզընտան, պու իտ-նընմզը հավի օլան նուսխէմիզին մէրգու�ապօնէլէր եէտինէ մի-վահէլէթինի միւթէապիզ բօս-վասէլէթինի միւթէապիզ բօս-թանրն պու թարաֆա հարէքէթ վէ վիւրուտինտէ երինէ հիսապ-լար թէսվիյէ օլունմուշ պուլուն-մազ իսէ, զազէթալարընը իրսալի մաէթթէսիզի վէ պիլ մէճպուրիյէ թաթիլ օլունաճաղը իլան օլու-նուր։

Քէզալիք սապգը վէճհ իւզրէ, պիր եըլըգ ապօնէ եաղըլան զէ-վաթա «Բաղըմ էֆէնտի իլէ Ֆէ-լաթուն պէյ» նամէ յէնճէլի հի-քայէտէն իգրամիյէ օլարագ պի-րէր նիսսէսէ վէրիլմէքտէ տէվամ օլունտուղու տախի պէթէքբար իթթար օլունուր։

ՀԱԼԸ ՀԱԶԸՐ

Ասիրիա ասքէրի եէնի բազա-րա կիրմէէէ պաշլամըշ տը։ պու սանճաղընն Ասիրիա ասքէրի թա-բաֆընտան իշղալ օլունաճագ մա-հալլէր՝ տէվլէթէյն պէյնինտէ ագա օլունան մուգավէլէնամէտ միւսէրրահ օլտուղու կիպի, նէ սուրէթի իլէ իշղալ օլունաճաղը տախը պէեան օլունմուշ տուր։ պինաէնալէյհ պու պագատ տէվ-լէթէյն պէյնինտէ պիր կէօնա իսթիլաֆ վուգու պուլմայըպ, իշղալ օլունաճագ մահալլէրին քէ-մալը ասայիշլէ իշղալը, վէ օ ճի-հէթտէն պիր մէսէլէ չըգմամաը մէմուլ տուր։

Պու մէսէլէտէ գօրգուլաճագ պիր շէյ վար իսէ, օ տա էհալի-նին Ասիրիա ասքէրինէ մուգա-վէմէթ իթմէսի իհթիմալի տիր։ անճագ եէնի բազար էհալիսի մուգավէմէթ իտէն Պօսնալըլարը նէթիճէյի հալինի կէօրտիքլէ-րինտէն, վէ եէնի բազար էհա-լիսի Պօսնա էհալիսինէ նիսպէ-թէն բէք ճիւզի պուլունտուղուն-ատան, պու ահալինին պէօյլէ պիր հարէքէթը ճահիլանէտէ պուլուն-մամասը արզու օլունուր։

Պէօյլէ պիր մուգավէմէթին էն թէհլիքէլի ճիհէթի Արնավու-լուղա սիրայէթ իթմէսի մատտէ-սի տիր։ հէր նէ գատար քի Ար-նավուտլարը Բիւրղէրինտէ ճէմի-յէթի մուգատտէմա Պօսնա էհա-լիսինէ պիլտիրմիշ օլտուղու կի-պի, չիմանի տախի եէնի բազար էհալիսինէ քէնտիլէրինէ մուա-վէնէթի ղիսէ իսէ տէ, եէնի բազա-ըն պազը ճիհէթլէրինտէ էհալի Պօշնագ վէ Արնավուտ օլարագ, գարըշըգ պուլունտուղլարընտան, եէնի բազարտա թիւֆէնք բաթ-լաեաճագ օլուր իսէ, Արնավուտ-լուղտա տախի ասայիշին մուհա-ֆազասը միւշքիլ օլաճաղընտա շիւպհէ եօգ տուր։

Գարատաղը Ասիրիա իլէ օ-լան միւնասէպաթը, պու թէէ-լիքէյի պիր գաթ տահա թէշ-տիտ իտիյօր։ ըիվայէթէ կէօրէ, Գարատաղ բրէնսիպին վիէննայա սէֆարաթընտան մագոտա, Ա-սիրիանընը քէնտիսինէ՝ կուսինա վէ Բլավայը Արնավուտարատան ալ-մագ իւզրէ մուավէնէթի իթմէսի իլէ, Գարատաղին տախի պունա գարշը, Ասիրիալըարընն եէնի Բազարը իշղալ իթմէլէրինէ մու-ատիէնէթի կէլմէսի տիր։

Մաիւմ տիր քի, Պէրլին մուա-հէտէսինին Գարատաղ վէքալէյի մահալլէրին պիրի տէ, կուսինա վէ Բլավա ճիհէթլէրի տիր քի, պու եէրլէր Եապօա վէ Իքէք Արնաուտարընընն էմիաք վէ մէ-բալարընտան իպարէթ պուլուն-մուշտուրտան, Արնաուտարը պու եէրլէրին թէսլիմինէ բազը օլմա-մըշ, վէ Գարատաղ տախի Արնա-վուտլար իլէ պիր մուհարէպէեէ կիրիշմէմէք իչիւն, պու եէրլէրի իսթէմէտէ չիմնիյէ գատար իս-բար իթմէմիշ տիր։

Վագտա Գարատաղճա պու եէր-լէրի ամագ իչիւն, Ավսթրիալը-լարընն եէնի Բազարա կիրմէլէրին-տէն էյլի ֆըրսաթ օլամազ։ օ ճի-վար էհալիսի Ավսթրիա ասքէրի-նին կիրմէսի իլէ մէշղուլ օլտուգ-լարը հալտէ, Գարատաղ իսթէ-տիյի եէրլէրի մուգավէմէթսիզ ալապիլիր, վէ եախսա կէօրէճէ-լի մուգավէմէթէ, Ավսթրիա ասքէ-րինին իմտատը իլէ գարշը կէլէ-պիլիր։ անճագ Գարատաղա մուա-վէնէթ իթմէք Ավսթրիա իչիւն բէք պէօյիւք պիր թէհլիքէ տիր։ չիւնքի Արնաուտարը Ավսթրիա-ա գարշը տուրմագ նէյէթինտէ օլմատըգլարը հալտէ, պունուն քէնտիլէրի ալէյհինտէ Գարատա-ղա մուավէնէթ իթմէյինի կէօ-րիւնճէ, օնլար տախի մուգավէ-մէթէ գարար վէրէճէքլէրի շիպ-հէսիզ տիր։

Անճագ Ավսթրիանընն պիզիմ կի-պի Եէնի Բազարա սուլհէն կի-րուպ, ասայիշի մուհաֆազա իթ-մէք արզուսընտա՞ մը պուլուն-մուզու, եօգսա իշղալընընն ճէնու-պէ տօղրու թէվսի իթմէէ վէսի-լէ պուլմագ իչիւն Արնաուտարընն իշէ գարըշըգ մուգավէմէթ իթ-մէլէրինէ սեպէպսիզէմ վէրմէք մի խոթէ յէճէյի մանիմ տէյիլ տիր։ էկեր պու իքինճի նէյէթտէ իսէ, Գարատաղ իլէ իթթիֆագ իթմէսի քէնտի իչինէ գատար Հաքքարիյէ միւթէ-վէճճիհէն Տէրսաատէթտէն հա-ըէքէթ իտէճէկի իշիտիմիզ տիր։

—Պարոն Հիրշէն խոթիգրաղ հադ-գընատքի լսիհարընընը թէսդիգ իչիւն պիր գօմիսիոն թէշքիլ օ-լունտուղունու եաղմըշ իտի։ Ան-տրընընը մանիմանա կէօրէ, Պ. Հիրշ լսյհարընընը կէրի ատար-դընը պա թէյէկտաֆ իշար իթմէյ, վէ արթըգ մէզքիւր գօմիսիոնուն վիճուտինէ լիզում գալմամըշ տըր։

—Իշիտիտիինէ կէօրէ Տէրսա-ատէթ սոգագլարընն թէսվիրի իչիւն Մ. Շարլ Թոգաս թարա-ֆընտան պիր գաչ մահ էվվել պազը Ալիյէ թագտիմ օլունան լայէհա գագալ օլունմուշ տուր։

Շէօյլէ քի, Բարիսատ մուգիմ Եապոլոգոֆ ուսուլի իլէ դէ-թրիք շիրքէթինէ պա իրսալէ սէնիյէ իմթիյազ վէրիլմէճէք տիր։

—Թարէնը Ամերիկա մուսպա-ռինտէն ալընընը մանիմանա նա-զարէն, Գալիֆորնիատա 20 սէ-նէսէտէն պէրու Էնկիւրիւ քէշիսի-նին պէպէնմէսի թէճրիպէ օլուն-ատ ուսնդան մուվաֆֆազ-յէթէ նանլէ օլմամըշ տըր։ Հէր նէ գատար պու հայվանընընն կէօսթէ-ռիչի կիւզէլ օլմուշ, վէ եունընընը երիքսէք ֆիյամէտա սահիբըշ իսէ տէ, պէպէնմէք մէսարիֆինի գա-բաթմագ իչիւն մահսուլը քիֆա-յէթի իթմէմիշ տիր։ պինաքս Դէրէ-նէշ գյունընընը պէպէնէնէր խայ-լը սէրվէթէ մանիք օլմուշլար տըր։ Էնկիւրիւ քէշիլէրի քէզալիք Ա-մէրիգանրն սայիր էյալէթլէրին-ատ, մէսէա Բէնթուսի վէ Դէօր-ժիսէ տախի պիր խայլի սէնէլէր-տէն պէրու թէճրիպէ օլունմուշ իսէ տէ, օրալարտա տա մույէս-սէր օրմանըշ տըր։

—Կէչէն կիւն Պէօյիւք Ատատա «օթել Կարլսօ» տա պէօյիւք պիր խըրսըզլըգ օրմուշ տուր։ Կիհէ խըրսըզլար բէնճէրէտէն իչէրի կիրուպ, Մատամ Բ. ին 20000 ֆը-ռանգլըգ միւճէվհէրթամ վէ Լէ-եան սարբէսինի սրրզաթ իթմիշ-էր տիր։ Եունէ օ կիսէ «օթել Քը-րէսթ»ի տէ Մ. Լ. ին միւճէվհէր վէ տիւյմէ վէ սայիրէսի չալընմըշ տըր։

—Գ՞ուրէ ո՞Օրէնը խուսուսի օ-լարագ ալարընը մանիմանէ կէօ-րէ, Ավսթրիա Մաճար ասքէրի էվվէլքի կիւն Եէնի Բազար հուս-տուտինտէն կէչմէ լէ պաշլամըշ, վէ պիր կէօնա մուգավէմէթ թէ-սատիֆ օլունմագընը քէմալը ինթիզարա իշլաս իշղալ վուգուա կէլմիշ տիր։

—Կէչէն հաֆթա Արնաուտա քէօյիւնտէ իբի ասքէր կէօյա խըրսըզլըգ իտէրէքն թուխթուլա մէրքէզէ կէթիրիպքէտ էհալի թարաֆընտան պէպէնը արպէտա զուհուր իթմիշ վէ մուախիսէրէն պու արպէտանընն ապր օրմայըպ, անճագ գալաղլընն էօնիւնտէ գա-լաղալարդ թօբրանմըշ օլտուղու կպէթարարտա եաղըրմըշ իտի։ Պու տէֆա Լ. Թէ-էտ տէ օգունտուղունա կէօրէ, հայսիյէթ վէ նամուսը ասքէրինին իբմայը ի-չիւն Պապը Սէրասքէրի պու մատ-տէնին թահգիգաթընա թէէպ-պիւս իթմիշ, վէ թահդիդաթը մէզքիւրէնին իճրասը իչիւն կէչէն կիւն գարիյէի մէզքիւրէյէ զա-պթանը ասքէրիյէտէն պիր մէ-մուրը մանսուս իրսալէ ղէմիշ օ-մաղլա, էհալի թարաֆընտան պիր հէյէթը մէպուսէ գարաղօրա կի-տիպ, պու պապատ իյզահաթ վէր-միշ վէ չըգահի չայիսի քեազիպէ իչիւն պէյանը թէէսսիֆ էյլէ-միշ տիր։

—Իկիլթերրա սէֆիրի սըր Լա-յարտընը Սուրիա սէվահիրինէ ա-զիմէթինի եարընքի բէճճինպահ կիւնինէ թէէխիր իթմէսինէ սէ-պէպ, Տէրսաատէթէ վիրուա ի-սէ էք օլան գահիրէ ժէնէրալ գօնսօլօսու Մ. Մաղէթ իլէ միւ-լագաթ իչին օլուպ, մուամիլէյհին պու ազամ վէ եա եարընն ասա-սահ Տէրսաատէթէ վիւսուլինէ ինթիզար օլունույօր։

—Գ՞ուրէ ո՞Օրէնը պէյանընա կէօրէ, Թաշլըճա տախիլ օլտու-ղու հալտէ, Լիմ հուտուտունա գատար Ավսթրիա ասքէրինին տուխուլի իւզերինէ, տէվլէթը Ա-լիյէ իլէ Ավսթրիա գօմիսէրլէրի պէյնինտէ իթթիֆաքը էֆքեար հա-սըլ օլմուշ տուր։

—Մու հարէպէի մագիյէտէ Ա-նատօլու օրտուսունտա միւթթա-տէմ զապթիէրտէն, վազիֆէի ասքէրիյէյէ մուխալիֆ հարէքէթատ պուլունանլարդն պու կիւնէրտէ տիմանը հարպա չէքիլմէճէյի իշի-տիմիշ տիր։

—Բուսէլիի Շարգի Դէ՞ասքէրի գօմանտանը տապզդ վիհմալիս բաշանն եարընն ագշամ Տէրսաա-տէթէ ավտէթի մունթաղընը տը-ը։

—Տիւնքի նիսսխմիզտէ, Պուլ-կարիսթան էմարէթինտէն զամ-բէ իխրաճընընն մէտիրի միւթա-գիպ Շարգի Բումէլի էյալէթին-տէն տախի իխրաճաթը մէզքիւ-բէնին թահսիր մէճմուիյէթէ ա-լընմաբընընը եազմըշ իտիք։ Պու տէֆա ալարընընմըզ խապէրէ կէօ-րէ, պու սօղրաքի հալատիսին տապը օլմայըպ, Ֆիլիպէ թիւճճա-բընը տախի տախիլ օլտուղլարը հալտէ Շարգի Բումէլի մալիյէ մի-տիրիյէթի տապրէսինտէ պիր գօ-միսիօն թէշքիլ իտիպ, կէչէն սէնէլէր իլէ սէնէի հաղբրէ մահ-սուլաթը մըդտարընը պիթ-թէագիդ սէնէի հաղբրէ մահսու-լունրն սէնինին տապզդա մահսու-լունան պէյտէ իչ էքսիք օլտու-ղու անլաշընմըշ, վէ էկէր պու մըզտար էյալէթը մէզքիւրէ թա-սիրինէ քիֆայէթ իթմէյիպ տէ ֆապլասը օրմաղ իսէ, օլ վազքի զախիրէ իխրաճը մէն օլունմայա դարար վէրիլմիշ, վէ շիմտիքի հալտէ մէճմուիյէթ թէխիր օլունմուշ տուր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Պաշ վէքիլ բաշա հազրէթլէրի տիւնքի կիւն մէճլիսի միւբէտտա պուլունտուղլարը էսնատէ, բաթ-րիգ Ամեն. Ներսէս Ս. հազրէթ-լէրինն Մուշլու Յակոբ սարգա-ւագ հագդընտա օլան թագրիրի միւրուտա իթմիշ, վէ բաշի միւ-շարիրիյէ հազրէթլէրի տախի զապթիյէ նազըրընա խիթապէն անիսէ պիր թէգբէրէյի սամի իրսալ պույուրմուշ տուր։

Թրապիզօնտան էֆքիյէն պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, միլէթիմիզ Անթիհասունիսթլէրինտէն Գաթօլիք քիլիսէսի իլէ մէքթէպի վէ սայիր բեաֆիֆէի էմրաքը մի-լիյէսի պու քերրէ էրմէնի Գա-թօլիք մուրախխասը Մարմարան բիսգօրօս հազրէթլէրինէ թէսլիմ օլունմուշ տուր։

Եուսուֆ բաշա վէ Ս. Աղաբէկ-եան էֆ. հազարթարընն Վանա ազիմէթ իթմէք իւզրէ էրզրում-ատան հարէքէթի իթթիքլէրի մէս-մուիմիզ օրմուշ տուր։

Պիր բիվայէթէ նազարէն, եօղ-տա պիր քերվան՝ խըրսըզլարտան սօյուլտուղու էսնատէ, միշարի-լէյհիմա հազարթարը մայէթը մէվճուտլէրի իլէ եէթիշէրէք, մէգքիւր քէրվանը գուլմամըշ-լար տըր։

Մարաշտան եազըլարընա նա-զարէն, Սայիտ բաշա հազրէթլէ-րինէն միւվասէլէթինտէն պիր դաշ կիւն ագտէմ՝, Զէյթունու մահպուսինտէն 16 քիշինին սեպիլի թախլիյէ օլունմուշ տուր։

Բաթրիգ Ամեն. Ներսէս Սըր-բազան Հազրէթլէրի ումում Ա-ռաջնորդլարա վէ Վանահայրըլա-բա խիթապէն թահրիրաթը ու-մումիյէ իրսալ իտէրէք, պունտան պէպէլէ բաթրիգխանէտէն ըուխսատ օլմագսըզըն Սթամպօ-լա կէտէլէրի գաթիէն մէճմու օ-տուղունու ինթիզար իմմիշ տիր։

Պու միւնասիպէթլէ խալիսանէ-զու իթիրազը իտէրիգ քի, թաշ-ըարտա վէ խուսուսիյլէ պազը էհէմմիյէթլի մահալլէրտէ առաջ-նորդ պուլունմասընը, վէ եա-խսա առաջնորդ պուլունուգ տա էհլիյէթլի վէ տիրայէթլի օրմանը-լարը սէպէպլէնմէն նաչիհուգուգ վէ մէնաֆիի միլլէ բայմամշ օ-տուղա, վէ եախսա պազը մա-հալլէրտէ պուլունան էհլիյէթսիզ առաջնորդլար եիւզունէ միլ-լէթատաշլարընընդ պէյնինտէ պէպ-էլ պիր նաղիք վէ մուհիմմ վա-զիֆատա նիֆիգ վէ ուղղունուղ-լուգլար վուգուա կէլմէքտէ իքէն, էհլիյէթլի վէ միլլէթբէրվէր պիր գաչ եպիսկոպոսլար վէ վարդ-պետլէր պուրատտա գալմագտա օտուգլարը մաէթթէսսիֆ կէօ-բիւմէքտէ տիր։

Զէվաթը միւմանլիյիմիզ պուրատտա գալմալարը միլլէթ ճիտտի պիր մէնֆաաթը մուճիպ օրմամըզը տէրքար տըր։ Պունլար թաշրաղատտա մուհիմմահալ-լէրտէ մէմուրիյէթէ նատպ ու թա-ռին օլունտուգլարընտա, շիպ-հէսիզ միլլէթիմիզի պէյիք պիր ֆայիտէ հուսուլէ կէլէպիլիր։

Իմմի պու իխթարը խալիսանէ-միզ իւզերինէ մէրճիրինն նազարը ազգաթընը տավէթ իտէր վէ չիմտիքի պու դատարլա իքթի-ֆա էյլէրիզ։

Թիֆլիստէ նէշր օլունան Մշակ նամ կազէթատա աթիտէքի հա-վատտա կէօրիւրիւշ տուր։

«Օղոստոսըն պէշինճի բազար կիւնու թիֆլիստէ բէք մանիֆա-զամ պիր զլնէթթի բուհանլէ իճ-րա օլունմուշ տուր։ Պիր էրմէնի զապթիյինէ նիշանը պուլունան պիր եահուտի գըզը։ Էրմէնի Լուսաւորչականլըգ ազգիսի տի-նիյէսինի գատալ իթմիշ, վէ Ս. Գէորգ քիլիսէսինտէ ֆէկգէլատ

պիր գալապալըգ պուլունտուղու հալտէ վաքթիզ օրմուշ տուր։ Գավգասիա իսարէսինին սպազը մէմուրլիյինի մուազզամաը տախի պու զիյնէթտէ հազը պուլու-նուպ, հաթթա կնքահայը տա պէօյիւք պիր զաթ օրմուշ տուր։»

Էրզրումտան պիլտիրիլտիյինէ նազարէն ոսն տէֆա Միւսիւ-մանլարը ատէտի չօգ, վէ էրմէ-նիլէրին սայրսը աղ կէօսթէրիլ-մէսի մէսէլէսի պազը էրզազը վուգուֆուն ուզգաթընը ճէլպ իտէրէք, 4–5 սէնէիք սանմէ-լէրէ պիլ միւրաճաաթ, թատտա-ը ախիրէ մէզքիւր սանմէլէր միւհէթէվիյաթը ատասընտա պէօ-յիւք պիր ֆարգ օլտուղունու մէյտանա չըգարմըշ, վէ մէրճիրինէ թադտիմ իթմիշլէր տիր։

Էլզէթթէ խաթըրարա կէլիր-քի, Ցիարպէքիր վիլայէթինտէ տախի Միւսլիմանլարը ատէտի միւպալաղաղը օլարագ էրմէնիլէր-տէն չօգ կէօսթէրիմիշ իսի։ լա-քին աէվլէթէ վէրկի վէ ասքէր վէրմէյէն վէ վահշիլիքէրինէ միւ-քին խարապտա սէպէպ օլան պիր թագրմ՝ քիւրա, Զէրքէս վէ սա-յիրէ գապիլէրէ տախի հու-գուգու միւքիյէ վէրիպ, վլաթան-տաշ սրրասընտա գայտ իթմէք մատտէսի չայանը խոթիղրապ տը-պու խուսուս՝ գապպիի մէրգու-մէնին իճրան սիյամ վէ մէվալի-մինէ պիլ վասէթա թէչիզ տի-մէք օլտուղունտան, պունլարը նուֆուս սրրասընա կէչիրմէզտէն էվվէլ, տաիրէի իթաատ վէ մէ-տէնիյէթէ ալմալը, վէ եէպէրին-տէ պուլունան սիլահլարը պրագ-սըրրպ, առատ սրրասընա կէչէր-տիքտէն սօնդրա շէհր վէ գասա-պալարտա իսքեան իթմիրմէլի վէ օ վագրթ հուգուգու մէտէ-նիյէ վէրմէլի տիր։ Եօգսա պու մագտալէրը միլքէ նուֆուս սա-յըմատըգտան պաշգա, նուֆու-սըն էքսիրմէսինէ տէ սէպէպ օ-տուգլարընը իլդահա հաճէթ մէ-յիլ տիր։ դաթէն մէսէլէ տէ նու-ֆուսընն էքսիր ալդիյատ օրմասընտա օմմարը, մատտէ մէտէնիյէթինն նէյզրիլէ պիրճիմիզ էհալինին բի-ֆան ու սասաէթի էսպապընն իսթիհսալինտէ տիր։

—

Տիւնքի Լուսէբոսթիտէքի Քըզ-բա օգունմուշ տուր։

«Պու ճումա կիւնու Օրթա-քէօյ քարոզիչի Արժ. Հ. Ազատ վար-դապետ, Մայր եկեղեցի քարաղ-լարընտան Ֆ. Սուքիաս քահանայ վէ Գուզկունճուգ քարաղը Ֆ. Կա-բրպէտ քահանայ՝ իսկիւտար Ս. Խաչ քիլիսէսինէ կիտէրէք, Ճեր-մակեան իլէ սեօյլէնմիշ վէ զէմմ օլունմուշ օլան դրքը գարալը պիր օտա իչինտէ իսթիմնատ խաչ, էլինտէն ճէպրէն իսկա արքը օ-տուգլարը իչիւն, դրքին բէտեր վէ վարիսէսի տունքի (էվվէլքի) կիւն տիկէր էլլի քիշի իլէ պէրա-պէր բաթրիգ Ս. հազրէթլէրինէ մուամիլէյհինէ ալէյհինտէ պիր չիքայէթնամէ թադտիմ իթմիշլէր տիր։

«Ճերմակեան վարպապետ տա-խի պու կիւն (տիւն) բաթրիգ-խանէյէ տավէթ օլունմուշ տուր։»

Պիզիմ տախի մուախխարէն ալ-արզըմըզ մանիմանա կէօրէ, Ճեր-մակեան մէսէլէսի իչիւն բաթ-րիգխանէտէ թէչքիլ օլունան գօ-միսիօնու մանսուս տունքի կիւն պիր իճթիմա կէրէք Ճերմակեան վարդապետի։ կէրէք ատպրդ թա-զական խորհուրդ ազալարընա պազը բարապարը, վէ կէրէք սա-յրը պազը քիմէնմէլէրի ճէլպ իտուղ տավալարընը իսթիմա իթ-միշ, վէ ֆագաթ մէսէլէյէ պիր նէյթիճէ վէ դարար վէրմէմիշլիր։

ՏԻԳՐԱՆ ԷՖ. ԹՈՒՂԼԱՃԵԱՆ

Իտարէխանէսինի Գալաթատա Գարաքէօյ Թրանվայ ճատտէսին-տէ Մանրկ օղլու խանընտա 6 նումէրօլու օտայա նագլ իթմիշ տիր։ 10—7

ԽԻՒԼԱՍԱՑԸ

ԱՀՎԱԼԸ ՓՕԼԻԹԻԳԻՆ

Պունտան պիր գաչ սէնէ էվվել Էվրոբա մուվազէնէյ նամը իլէ եատ օլունուր։ Պիր գաւտէ վար իտի։ Օ վագըթ Էվրոբա տէվլէթլերի պէյնինտէ պիր մուվազէնէ պուլունուպ, բոլիթիգա ահվալի տայմա պիր սիւքիւնէթտէ պուլունուր իտի, վէ պիր վագտա զուհուրինտէ տախի պէյիւք տէվլէթլէր, Էվրոբա մուվազէնէսինէ խալէլ կէթիրմէյէ պաշլայարագ, պուսօն Շարգ մուհարէպէսի տէ օ մուվազէնէյի պիւսպիւթինն պոզմուշ տուր։

Պու կիւն պիւթիւն Էվրոբա պիր թէղէլղիւլ հալինտէ պուլունոյոր։ Զէլղէլէտէն սալանմագտա պուլունան պիր պինանդն նէրէսի երգըլըպ ներէսի գալաճաղը, վէ հեր պիր թարաֆընդն նէ հալ քէսպ իտէճէյի մալիւմ օլամատըղը կիպի, Էվրոբանդն տախի պունտան պէյլէ նէ օլաճաղը, վէ հեր տէվլէթինին նէ հալ քէսպ իտէճէյի անլաշըլամայոր։

Շու գատար վար տըր քի, մուվազէնէ պոզուլմուշ օլաուղունտան, չիմտիքի հալինտէ գալմատը մէմուլ օլմայըպ, պէյիւք թէպէտիւլաթ զուհուր իտէճէյի չիսպհէսիպ տիր։

Էվրոբա պու կիւնքի կիւնտէ եաղմա օլունաճագ պիր մալ տըր. պու եաղմատա միւթէէտիր օլանլար պիրէր բարչա գօբարաճագ, վէ միւգթէտիր օլմաեանլար գաբլաճագ տըր։

Պու սըրատա Էվրոբա գըթասընտա պուլունան տէվլէթլէրին հեր պիրի՝ միւմքին իսէ պիր չէյ դարմայա, վէ պունա միւգթէտիր օլամատըղը հալտէ, հիչ օլմազ իսէ քէնտինի մուհաֆաղա վէ վիգայէ իթմէէէ չալըշմալը տըր։

Ալէմին բոլիթիգասը պիր մուվազէնէ քէսպ իտիպ, պիր հալը սիւքիւնէթտէ պուլունտուղու վագըթ հիչ պիր տէվլէթ զայպ օլամազ. պինանէն ալէյհ էօյլէ վագըթլարտա պիր տէվլէթին հուգուգունու մուհաֆաղա իթմէք բէք գօլայ տըր։ Անճագ տիրլօ մանթըգ տէնիլէն ֆէյնն՝ պիր տէվլէթին պէօյլէ բոյիթիգա ֆուրթունասընտան գուրթարըլմասը վէ պէլքի պունտան իսթիֆատէ տախի իթմէսի ֆէյնի տիր։

Պու կիւնքի կիւնտէ Էվրոբա բոյիթիգասընը պուլունտըրան պաշլըճա Ալման իթթիհատը իլէ Սլավ իթթիհատը մագսէտլերի տիր։ Էվրոբանդնէ պէօյիւք ճինսի յէթլէրինտէն պուլունան պու իքի ճինսկէթտէն հեր պիրի քէնտինէ մէնսուպ ագվամը պիր եէրէ կէթիրիպ, պէօյիւք պիր գովվէթ թէչքիլ էթմէք նէյէթինտէ տիր։

Էկեր պու իքի գովվէթ պիրպիրինէ բագիպ վէ տիւշման օլմայըպ տա, իքիսի պիրիւքտէ չալըշա իտիլէր, պիւթիւն Էվրոբայը պիրտէն եուտա պիլէճէք գատար պիր գովվէթ քէսպ իտէճէքլէր իտի։ Անճագ Ալման իթթիհատընդն էն պէօյիւք տիւշմանը Սլավլար, վէ Սլավլար իթթիհատընդն էն պէօյիւք տիւշմանը Ալմանլար օլտուղունտան, պունլար չիմտիյէ գատար պիրպիրլերինէ մուավէնէթ իտէր կիպի կէօրունմիւշլէր իսէ տէ, նիհայէթ մէնֆաաթլըընտաքի իթթիհատիքքիւլի՝ պէնլերինտէ թէֆրիգա տիւշմէսինի մուճիպ օլմուշ տուր։

Լաքին Ալման իթթիհատընդն վէքիլի մագամընտա պուլունան Ալմանիա տէվլէթի օգատարդուվլէթի, վէ պու տէվլէթին բոյիթիգասընը չէվիրէն բրէնս Պիզմարգ օ գատար մահիր պիր տիբլօմաթ տըր քի, պու կիւն Սլավլարըն համիսի օլան Բուսիանընդն մուավէնէթինէ իհթիյաճ կէօրմէքսիզին քէնտի մագսէտինի իճրա իտիւպ, Ալման իթթիհատընը իսթիհսալ իտէճէյինտէն մատտա չիմտիյէ գատար իլթիզամ իտէր կիպի կէօրունտիւյիւ Սլավ իթթիհատընդն տա էօնիւնիւ ալալիէճէք տիր։

Սլավլարընդն իթթիհատընը արզու իթմէէէն Էվրոբա տէվլէթլերի, Ալմանիանընդն պու հարէքէթինէ էմնիյէթ նաղարը իլէ պագմանընը տըրլար, չիւնքի Էվրոբա իչիւն՝ Ալման իթթիհատը Սլավ իթթիհատընտան տահա միւդիրը օլտուղու չէյլէ տուրսուն, բրէնս Պիզմարգ հազրէթլերի Ալման իթթիհատընը միւմքին օլապիլէճէք պիր հալէ կէթիրմէք իչիւն, Էվրոբաճա տահա չօգ թէպէտիւլաթ կէթիրմէէէ մէճբուր՝ տուր։ Վէ Ալման իթթիհատընը իսթիհսալ իթթիքատէն սօնրա տօսխրա հաթ տուրմայըպ, պու իթթիհատ սայէսինտէ քէսպ իտէճէյի գովվէթլէ, տոհա պաշդա իչլէր կէօրմէէ գալգըշաճագ տըր։

Էն էվվէլ Ալմանիա Ավսթրիա տան եուլընըզ վէնէնա իլէ—տահլիսի Ալման օլան—եէրլէրի պալմայա գանատաթ իթմէյիպ, Թրիէսթէյի տախի էլէ կէչիրմէյէ, վէ Ադ ատէնիզատ պէրիսկէրէյէ մալիք օլաբ, հէմ Շարգ թիճարէթինին պիր ճիւզը ազվանին գաբմայա, հէմ Ադ ատէնիզատ պէօյիւք պիր տօնանմայա մալիք օլմայա չալըշաճագ տըր։

Սոնրա Ալմանիանընդն քէնարլարընտա պուլունան Հօլսնտա՝ Զուիցէրիա վէ Ցանինարդայը եուտուպ Ալմանլըգ միւսէսինտէ հաղմ իթմէյէ գալըշաճագ տըր։

Պու հալտէ Ալմանիա Էվրոբանընդն շէմալընտան ճէնուպտանա, շարգընտան զարգընա գատար միւմթէտ, վէ գովվէթ պէրիյէ վէ պահրիյէսի միւքէմմէլ պիր տէվլէթ օլաճաղընտան, պունա Էվրոբանընդն հանկը տէվլէթի մուգովվէթ խէպիլէճէք՝ տիր։

Ավսթրիանընդ՝ Սլավանիանընդն պու մագսէտինէ ալէթ օլմասընա պիր շէյ տէյմէյէճէյիպ, չիւնքի Ավսթրիա զամէէն պագա պուլարպիլէճէք պիր հալտէ օլմայըպ, չիմտիքի հալտէ հէմ Ալմանտընդն հէմ Սլավլարընդն նաղարը թամամը էօնինտէ պուլունտուղու հալտէ, Ալմանիանընդն բոյիթիգասընը գապուլ իթմէքլէ, օ ճէհէթտէն ար թէրգ դօրդուսու գալմայաճաղը կիպի։ քէնտիսի հէման սըրֆ ըՍլավ տէվլէթի հիւքմինէ կէչէճէյինտէն, թամամը խարէսինտէ պուլունաճագ Սլավլարընդն տա քէնտիսինէ մէմնունուն օլաճաղընը, վէ սայիր Սլավլարա տա Ալմանլարընդն մուավէնէթի իլէ գարշը տուրապիլէճէյինի մէմուլ իտէպիր։ Էլ հասըլ Ավսթրիանընդն Ալմանիա իլէ իթթիֆագ իտուպ, բրէնս Պիզմարգընդն մագսէտլերինէ այէթ օլմասը զարուրի պիր շէյ տիր։

Անճագ Ինկիլթերրանընդն Ալմանիա իլէ բիրլայէթ օլունան իթթիֆագը սահիհ իսէ, պու իթթիֆագընդն նիհայէթ Ինկիլիզլերին նէտտամէթինի մուճիպ օլաճաղընտա շիւպհէ օլունմամալը տըր։

Մայիմ տիր քի, բրէնս Պիզմարգ Ավսթրիայը մաղլուպ իթմէք իչիւն Ֆրանսանընդն պիթէրաֆլըղընը, վէ Ֆրանսայը մաղլուպ իթմէք իչիւն Բուսիանընդն պիթէրաֆլըղընը գաղանմըշ իտի։ Պու տէֆա տա Բուսիայը մաղլուպ իթմէք իչիւն Ինկիլթերրանընդն պիթէրաֆլըղընը տէյիլ, իթթիֆագընը գաղանմագ իսթէյօր։ Միւշարիլէյհ՝ պիր տէվլէթի մաղլուպ իթմէք իչիւն քիմին պիթէրաֆլըգ վէ եա իթթիֆագընա միւտահաթ իթմիշ իսէ, մուախխարէն օնու տա մաղլուպ իթմէք իսթէմէսինէ մուճիպ տիր։ Ֆրանսա վէ Բուսիայա օյնատըղը օյունու, Ինկիլթերրայա տախի օյնայաճաղընտա շիւպհէ եօղ տուր։

Ալմանիա Ինկիլթերրանընդն մուավէնէթի իլէ, պու եօղտարըլա տէտկիմիզ սուրէթիտէ պէօյիւպ, պէրրէն վէ պահրէն եօյլէ պիր գովվէթ քէսպ իթմէքտէն սոնրա, Ինկիլթերրանընդն ըէգատէթինի չէքէպիլէճէք մի տիր։ Հալա պու կիւնտէն Ալմանիա իքիսէ պիրտէ գովվէթի պահրիյէսէ ինկիլթերրայա բէգատէթ իթմէյէ վէ Ադ ատէնիզ մէսէլէլերինէ գաբըլըպ, Ֆատտա, Մըսըրատա վէ Ասիա իլէ Աֆրիգանընդն տահա ուզաղ մահալլէրինտէ քէսպը նուֆուզ իթմէք իսթէմէյի հալտէ, օ տէրէճէ պէօյիւտիւքտէն վէ շըմալ տէնիզի տէվլէթլերինտէն օլմապը պէրատէր։ Ադ տէնիզ տէվլէթլերի սըրասընա տախի կէչտիքտէն սոնրա, Ինկիլթերրանընդ գովվէթի վէ նուֆուզունա նաղարը պիգայտի իլէ պագաճաղընա քիմ՞մ ինանատիպիր։

Էլհասըլ Ինկիլթերրա՝ Ալմանիա իլէ Ավսթրիանընդն իթթիֆագընա տախիլ օլուր իսէ, եանի բրէնս Պիզմարգընդն գուրտուղու թէրթիպի իճրա իթմէկինէ մուավէնէթ իտէր իսէ, օ տա Ֆրանսա վէ Բուսիանընդն ուզրատըգըարը նէտտամէթ ուզրայաճագ, վէ քէնտիսի իզէրինէ պօյատըրլաճագ պիր թիւֆէնկի ատուրմուշ օլաճագ տըր։

Լաթին դավիրարընա կէլինճէ, Ֆրանսա եօյլէ պէօյիւք պիր Ալմանիա իլէ էէմհուտուտա օլուուգտան սոնրա, հիչ պիր վագըթ բահաթ իտէմէյիպ, գօրդուսուզ եաչայամայաճաղը կիպի, իթալիա տախի Թրիէսթէտէն իւմիտինի քէսէճէք, վէ օ տա Ալմանիանընդ՝ ատէթա պօղաղընա այագ պատրըղընը կէօրիպ, թիթրէյճէճէք տիր։

Ալմանիա՝ Ավսթրիայը ատյիմա քէնտի մէգասիտինէ ալէթ իթթիխաղ իտիպ, Ավսթրիա՝ Բուսիա թարաֆընտան բարալանմամագ իչիւն, Ալմանիատան հիչ պիր վագըթ այրըմայաճաղը կիպի, Ինկիլթերրա իլէ մուհարէպէ թագտիրինտէ տէ, Ալմանիա Լաթին գավմարընը պիր սուրէթլէ գանտըրըպ, քէնտինէ մուտիին իտէճէք տիր։

Հասընը Ալմանիանընդն Էվրոբատա հիչ պիր տօսթու եօղ իքէն, տիւշմանլարընդն պիր թագտընը՝ պիր թագտընը ալէյհինէ սէվգ իտէրէք, մագսէտինի իճրա իտէպիմէք մէհարէթինէ մանիք տիր։

Անճագ Էվրոբա տէվլէթլերի բրէնս Պիզմարգընդն քէնտիլէրինէ կէօսթէրտիկի մուվագգաթ մէնաֆիէ գօրըլմայարագ, վէ Ալմանիանընդն պէօյիւմէսինտէն ճիւմիէսի միլիթէկարրուբ օլաճաղլարընը անլայարագ, հէրսի իթթիֆագ իտիպ գաբը տուրմալը սըրրար. վէ խուսուսի իլէ Ինկիլթերրա պու իթթիֆագա տախիլ օլմագ չէյլէ տուրսուն, պունա մանի օլմայա չալըշմալը տըր։

ՄԷՔԵԱԹԻՊ

Գահիրէ 15/27 օգոստ. 1879

. . . Խոնարհ էֆէնտի,

Գահիրէի ընդհանուր հասարակութեան կոմիտէ առ Կեդր. վարչութիւնն ուղղեալ 185 ստորագրութեամբ բողոքագրոյն պատճէնը Ձեր Մեծապատուութեանը ղրկելով կը խնդրուի որ ըստ իւրմանց փափաքանաց բարեհաճիք անկիւն մը չնորհել անոր՝ Ձեր աղգօրուս թերթին մէջ ի գիտութիւն ընդհ. ազգիս։

Ամէն. Սրբազան Հայր, և Կեդր. Վարչութեան բարեխնամ Տեարք,

Մեք ներկայ ստորագրեալքս պարտանձին գտնելով կը փութամք ներկայիս Ձեր սրբազնութեան և Կեդր. Վարչութեան բարեխնամ Տեարց ուշադրութիւնը գրաւել մի քանի անուանի և չարաղուշակ դէպքերու վերայ որք մօտերս տեղի ունեցան քաղաքիս աղդայնոց մէջ մեքենայագործութեամբ Մեսրովպայ եպիսկոպոսի։

Տեսնելով Եգիպտական կառավարութեան ներքին և արտաքին գործոց պաշտօնէից նորոգ փոփոխութիւնները և անոնցմէ օգտիլ ուզելով, տեսնելով մինչև ցարդ ընդ իւր և ընդ կառավարութեան եաղած ազգային հաշուեկշռոց նկատմամբ հարցաքննութեանց համայն ազգին առջև կարդացուելու յայտարարութիւնը, և ուզելով խափանել զայն և ապարդիւն ընել, տեսնելով վերջապէս իւր գործոց և ջանից ի գերև ելելու մօտաւոր ժամանդը, Մեսրովպ եպիսկոպոս կը ժողովի սա պիղծ և վատթար միջոցին ձեռնամուխ ըլլալ։

Ամսոյս 11 ին շաբաթ օր Մեսրովպ եպիսկոպոս իւր համանման մի քանի վատազգի և անուանարկ արքեպիսկոպոսներ յինքն կոչելով և անոնց թափուր միաքերը թաունալից հիւթերով պատրաստուելն զկնի, հրահանգ կուտայ անոնց երկրորդ օր որ է ուն Ս. Աստուածածնայ, որ և իրէ կերպիւ խաղաղութիւն հանել յեկեղեցւոջ։ Իւր խնդակէն մէյմանէճի Խաչիկ Վալատեան և իւր սրիկայ սպասաւոր Հաճի Վաղինակ գլուխին ապրուստի ընկերօք ջնուցանելէն զկնի, կը դիմեն յեկեղեցի ուր կը գտնուին առաջուց նորա արքանեակներէն ոմանք։ իսկ եպիսկոպոսը իւր Նաստաղիին մի քանի անձանց ցանկ մը յանձնելով և հրահանգ տալով եկեղեցի կը ղրկէ, և ինք ոտիկանութեան դուռը կերթայ կը սպասէ։ Այսպիսի մեծ ոտնի մը առթիւ եկեղեցւոյ ներսն ու դուրսը հաւատացեալոց բազմութիւն մը հաւաքուած էր ըստ սովորութեան։ պուրսը կեցող բազմութեան մէջ կը գտնուէր նաև Գաբրիէլ էֆ. Զալեան առանձնապէս ժողովոյ և մի քանի ժողովական էֆէնտիներ, ինչպէս նաև Խաչիկ Վալատեան որ մոտայոյ կ'երթևեկէր եկեղեցւոյ առջև։ Գաբրիէլ էֆ. Զալեան՝ Եվսեբեան Գրիգոր Գանցէլէրի՝ յաւարտ պատարագի պարը տեսնելով կը գտնայ իւր խօսանցին կ'ըսէ։ «Այս տանն եկողը հոգաթափ չտկելու կուգայ։» Սրիկայ Հաճին այս խօսքը լսելով և առիթը փախցնել չուզելով վարագնօրէն կը գոչէ Գաբրիէլ էֆ. Զալեանի «դո՛ն ով կըլլաս որ այդպիսի խօսք կըսես այնպիսի անձի մը որ քու էֆէնտիդ է և որոյ առից փոչւոյն արժանի չես։» Հոն գտնուող Հայրապետ Գըրիգորեան անուն անձը յիշեալ սրիկային ծայրահեղ սրամտութիւնը տեսնելով անուշութեամբ կուգէ հեռացնել զանի և հանդարտեցնել։ իսկ սրիկան խեղճ ծերունւոյն կուրծքին բռնցի իջեցնելով կը յարձակի Գաբրիէլ էֆ. Զալեանի վրայ և ապտակահար կընէ զանի։ մօտ գտնուողք խլոյն կը յարձակին և զՀաճին ըստ արժանւոյն կը գանակոծեն, և ասկէ մեծ չփոթութիւն կը ծագի։ Տիկնայք և աղջիկունք այս անակնկալ դէպքէն ապրսիած սոսկալի ճիչ և աղաղակ կը բառնան և առանց բանի մը նայելու գահի հարեալ խոյս կուտան եկեղեցիէն։ բոլոր այս միջոցին Գրիգոր Գանցէլէր իրրև անդէտ իրաց միամտաբար և խնդալով «ինչ կայ, ինչ կայ» կը հարցնէր։ միտիքը իբրև թէ բանէ մը տեղեկութիւն չունէր և սա խօսքին կը սպասէր զդու միայն կաս յերուսաղէմ։» Հաւիս թէ ներսը խառնուածութեան ձայներ ելան եպիսկոպոսին սպասաւորը՝ որ առաջուց խրատուած էր, կը վազէ մի քանի ոստիկան կը բերէ և ցանկին մէջ նշանակուած անձինքներու ձերբակալելիքը կը պահանջէ։ սակայն ժողովուրդը ծանուցանելով ոստիկանաց իրենց պէտք չունենալը յետս մղեցին զանոնք։ Քանի մը վայրկեան ետքը Մեսրովպ եպիսկոպոս տեսնելով թէ Մուավին մը եւ չորս գօմիսիոն բերել տալով յիշեալ երկու խռովայոյզ անձինքը ձերբակալել տուած եւ ոստիկանութեան դուռը ղրկած եր Գաբրիէլ էֆ. Զալեան, եւ նոցա բռնադարկուելուն լուրը առնելով խլոյն կը փութայ ազատել զանոնք, եւ անմիջապէս ոստիկանաց իւրմէ ղրկել կուտայ հանդերձ երկու Մուավինները՝ յեկեղեցի՝ ամբաստանելով թէ եկեղեցին խռովութիւն եւ արիւնհեղութիւն կայ։ Նոյն ատեն, տեսլորդ է ըսել թէ մոլեգին ժպիտք սկսած էին Մեսրովպայ վայրագ դէմքն ալսսել, եւ կը կարծէր թէ այս կերպով յաղթութեան դրօշակն ընդ հուպ պիտի պարզէր։

ՇԱՐԳ ՄՈՒՀԱՄԷԴԻՍԻ

ԹԼԻՓԱՐ ԲՈՒՄԷԼԻ ՃԻՀԷԹԻ

Իւչ կիւնլիք մուհարէպէ. Պիրինճի կիւնքի հարպ. —Գատը քէօյլէ Այրանը մուհարէպէսի.

(643 նոմերոյն պէվմ)

Խասսանընդ Բօլ նամ ալայը պու հիւճիւմէ մէմուր օլուպ, ժէնէրալ Էթէրին թահթը ղօմանտասընտա պուլունտուղու հալտէ, Օսմանլը օլտուսընդն արգա ճիհէթի ասքէրինին աթէչի ալթընտա Սիթարա սույունու պիր կէչիտտէն կէչտի։ տիւշմանը գարիյէտէն տիւարը օղրաթաը՝ վէ ավճըլարը տախի էթրաֆ թէբէլէրտէ պուլունան թիւրք սիւլարինի դաչըրը։ Գարանլըգ պաստրընտան՝ բիյատէ մուհարէպէյէ խիթամ վէրտի, վէ ֆագաթ վէլիամինօֆ գօլունուն էօնիւնտէն եիւրիւմէքտէ օլուպ, հէնուզ մէյտանը մուհարէպէյէ միւվասէլէթ իթմիշ օլան Գաֆգասիա գազազ լիվասը, րիճաթ իտէն տիւշմանը թաագիպինէ իրսալ օլունտու։ Վէլիամինօֆ գօլու տախի ագշամ վասըլ օլարագ, կէճէյէմէք իչիւն Գատը քէօյլուն ճէնուպի շարգինտէ քեայնի Գարա Թահիր գարիյէսինտէ եէրլէշտի։

Ժէնէրալ Շիլտեր-Շուլտնէրին գալու ագշամ սաաթ պէշտէ Այրանը գարիյէսի թէրէսինէ միւվասէլէթ իտուպ, տէրհալ ըրմաղը կէչմէյէ պաշլատը, վէ պու կէչիտ կէճէնին սաաթ իքիսնտէ խիթամ պուլտու։

Յունվար 13ինճի կիւնքի մուհարէպէ սուրէթլէ խիթամ պուլտու։ Բուսլարընդն հարաքեաթընտա պիր աղ դարբշըղըգ կէօրիւնտիւ։ Էկեր իսլիթիսասան Այրանը վէ Գարա Թահիր գարիյէլէրի իւզէրինէ սուրէթը շէտիսէտ հիճիւմ օլունմուշ օլսա իտի, Ֆուատ բաշանընդն Սիւլէյման բաշա իլէ պիրլէշմէսի մէն օլունուր, վէ նէթայիճի գաթիյէ հուսուլէ կէլիր իտի։ օ կիճէ միւշարիլէյհիւմա իքի բաշա պիր պիրինէ գավուշտուլար։ Լաքին միհիմ նէթիճէլէր հուսուլբէնդիր օլմուշ իտի։ Բուսիա օրտուսու հէզարան զահմէթ ու մէշադդաթան սօնդրա նիհայէթ հեր խաթթ իւզէրինտէ Օսմանլը օրտուսունա չաթըշմըշ իտի։

Բուս ասքէրի յունվարին 13ինճի կիճէսինի մէվգիի ամիյէտէ կէչիրտի։ գօնթ Շուվալօֆ իլէ ժէնէրալ Վէլիամինօֆուն գօլարը Գարա Թահիր վէ Գարա քէօյատ։ Շիլտեր-Շուլտնէր գօլու Այրանընդտա։ Ֆիլիպէ էթրաֆընտա ժէնէրալ Գրիւանէրին գօլու իլէ խաստա պիրինճի ֆիրգա պիրինճի լիվասը, վէլիամինօֆ գօլունտա պուլունան Գավդասիա գազազ լիվասընդա տօղուշունճու մրպագատարարայընտան պաշգա, սիվարինին պիր գըսմը, Զէքերլիյէ կիտէն չսէնին չարդ ճիհէթինտէ Ֆիլիպէ գուրպինտէ վէ պիր գըսմը տախի, կիօրտա սույունուն Մերիճէ տէօքիւրտիւյիւ մէվգինին եանընտա պէյթօութէթ իթմիշլէր տիր։

—

ՖԻԼԻՊՊԷՆԻՆ ԱԼԸՆՄԱՍԸ.

Յունվար 13 ինճի կիւնիւ կիւնտիւզէ տօղրու իչիւնճիւ ֆըրգանընդն չինաղ ճիհէթինտէն Ֆիլիպէյէ մուսասէլէթ իթմիկի անֆէն պէյան օլունմուշ տուր։ Օ զէման Բուս ասքէրինին կէօղճինէ էօյլէ պիր մէնզարէ կէօրունմուշ տիր։ Ֆրանսա վէ Բուսիայա օյնատըղը օյունու, Ինկիլթերրայա տախի օյնայաճաղընտա չիւպհէ եօղ տուր։

Ալմանիա Ինկիլթերրանընդն մուավէնէթի իլէ, պու եօղտարըլա տէտկիմիզ սուրէթիտէ պէօյիւպ, պէրրէն վէ պահրէն եօյլէ պիր գովվէթ քէսպ իթմէքտէն սոնրա, Ինկիլթերրանընդն ըէգատէթինի չէքէպիլէճէք մի տիր։ Հալա պու կիւնտէն Ալմանիա իքիսէ պիրտէ գովվէթի պահրիյէսէ ինկիլթերրայա բէգատէթ իթմէյէ վէ Ադ ատէնիզ մէսէլէլերինէ գաբըլըպ, Ֆատտա, Մըսըրատա վէ Ասիա իլէ Աֆրիգանընդն տահա ուզաղ մահալլէրինտէ քէսպը նուֆուզ իթմէք իսթէմէյի հալտէ, օ տէրէճէ պէօյիւտիւքտէն վէ շըմալ տէնիզի տէվլէթլերինտէն օլմապը պէրատէր։ Ադ տէնիզ տէվլէթլերի սըրասընա տախի կէչտիքտէն սոնրա, Ինկիլթերրանընդ գովվէթի վէ նուֆուզունա նաղարը պիգայտի իլէ պագաճաղընա քիմ՞մ ինանատիպիր։

Էլհասըլ Ինկիլթերրա՝ Ալմանիա իլէ Ավսթրիանընդն իթթիֆագընա տախիլ օլուր իսէ, եանի բրէնս Պիզմարգընդն գուրտուղու թէրթիպի իճրա իթմէկինէ մուավէնէթ իտէր իսէ, օ տա Ֆրանսա վէ Բուսիանընդն ուզրատըգըարը նէտտամէթ ուզրայաճագ, վէ քէնտիսի իզէրինէ պօյատըրլաճագ պիր թիւֆէնկի ատուրմուշ օլաճագ տըր։

Լաթին դավիրարընա կէլինճէ, Ֆրանսա եօյլէ պէօյիւք պիր Ալմանիա իլէ էէմհուտուտա օլուուգտան սոնրա, հիչ պիր վագըթ բահաթ իտէմէյիպ, գօրդուսուզ եաչայամայաճաղը կիպի, իթալիա տախի Թրիէսթէտէն իւմիտինի քէսէճէք, վէ օ տա Ալմանիանընդ՝ ատէթա պօղաղընա այագ պատրըղընը կէօրիպ, թիթրէյճէճէք տիր։

Ալմանիա՝ Ավսթրիայը ատյիմա քէնտի մէգասիտինէ ալէթ իթթիխաղ իտիպ, Ավսթրիա՝ Բուսիա թարաֆընտան բարալանմամագ իչիւն, Ալմանիատան հիչ պիր վագըթ այրըմայաճաղը կիպի, Ինկիլթերրա իլէ մուհարէպէ թագտիրինտէ տէ, Ալմանիա Լաթին գավմարընը պիր սուրէթլէ գանտըրըպ, քէնտինէ մուտիին իտէճէք տիր։

Հասընը Ալմանիանընդն Էվրոբատա հիչ պիր տօսթու եօղ իքէն, տիւշմանլարընդն պիր թագտընը՝ պիր թագտընը ալէյհինէ սէվգ իտէրէք, մագսէտինի իճրա իտէպիմէք մէհարէթինէ մանիք տիր։

Անճագ Էվրոբա տէվլէթլերի բրէնս Պիզմարգընդն քէնտիլէրինէ կէօսթէրտիկի մուվագգաթ մէնաֆիէ գօրըլմայարագ, վէ Ալմանիանընդն պէօյիւմէսինտէն ճիւմիէսի միլիթէկարրուբ օլաճաղլարընը անլայարագ, հէրսի իթթիֆագ իտիպ գաբը տուրմալը սըրրար. վէ խուսուսի իլէ Ինկիլթերրա պու իթթիֆագա տախիլ օլմագ չէյլէ տուրսուն, պունա մանի օլմայա չալըշմալը տըր։

ՄԷՔԵԱԹԻՊ

Գահիրէ 15/27 օգոստ. 1879

. . . Խոնարհ էֆէնտի,

Գահիրէի ընդհանուր հասարակութեան կոմիտէ առ Կեդր. վարչութիւնն ուղղեալ 185 ստորագրութեամբ բողոքագրոյն պատճէնը Ձեր Մեծապատուութեանը ղրկելով կը խնդրուի որ ըստ իւրմանց փափաքանաց բարեհաճիք անկիւն մը չնորհել անոր՝ Ձեր աղգօրուս թերթին մէջ ի գիտութիւն ընդհ. ազգիս։

Ամէն. Սրբազան Հայր, և Կեդր. Վարչութեան բարեխնամ Տեարք,

Մեք ներկայ ստորագրեալքս պարտանձին գտնելով կը փութամք ներկայիս Ձեր սրբազնութեան և Կեդր. Վարչութեան բարեխնամ Տեարց ուշադրութիւնը գրաւել մի քանի անուանի և չարաղուշակ դէպքերու վերայ որք մօտերս տեղի ունեցան քաղաքիս աղդայնոց մէջ մեքենայագործութեամբ Մեսրովպայ եպիսկոպոսի։

Տեսնելով Եգիպտական կառավարութեան ներքին և արտաքին գործոց պաշտօնէից նորոգ փոփոխութիւնները և անոնցմէ օգտիլ ուզելով, տեսնելով մինչև ցարդ ընդ իւր և ընդ կառավարութեան եաղած ազգային հաշուեկշռոց նկատմամբ հարցաքննութեանց համայն ազգին առջև կարդացուելու յայտարարութիւնը, և ուզելով խափանել զայն և ապարդիւն ընել, տեսնելով վերջապէս իւր գործոց և ջանից ի գերև ելելու մօտաւոր ժամանդը, Մեսրովպ եպիսկոպոս կը ժողովի սա պիղծ և վատթար միջոցին ձեռնամուխ ըլլալ։

Ամսոյս 11 ին շաբաթ օր Մեսրովպ եպիսկոպոս իւր համանման մի քանի վատազգի և անուանարկ արքեպիսկոպոսներ յինքն կոչելով և անոնց թափուր միաքերը թաունալից հիւթերով պատրաստուելն զկնի, հրահանգ կուտայ անոնց երկրորդ օր որ է ուն Ս. Աստուածածնայ, որ և իրէ կերպիւ խաղաղութիւն հանել յեկեղեցւոջ։ Իւր խնդակէն մէյմանէճի Խաչիկ Վալատեան և իւր սրիկայ սպասաւոր Հաճի Վաղինակ գլուխին ապրուստի ընկերօք ջնուցանելէն զկնի, կը դիմեն յեկեղեցի ուր կը գտնուին առաջուց նորա արքանեակներէն ոմանք։ իսկ եպիսկոպոսը իւր Նաստաղիին մի քանի անձանց ցանկ մը յանձնելով և հրահանգ տալով եկեղեցի կը ղրկէ, և ինք ոտիկանութեան դուռը կերթայ կը սպասէ։ Այսպիսի մեծ ոտնի մը առթիւ եկեղեցւոյ ներսն ու դուրսը հաւատացեալոց բազմութիւն մը հաւաքուած էր ըստ սովորութեան։ պուրսը կեցող բազմութեան մէջ կը գտնուէր նաև Գաբրիէլ էֆ. Զալեան առանձնապէս ժողովոյ և մի քանի ժողովական էֆէնտիներ, ինչպէս նաև Խաչիկ Վալատեան որ մոտայոյ կ'երթևեկէր եկեղեցւոյ առջև։ Գաբրիէլ էֆ. Զալեան՝ Եվսեբեան Գրիգոր Գանցէլէրի՝ յաւարտ պատարագի պարը տեսնելով կը գտնայ իւր խօսանցին կ'ըսէ։ «Այս տանն եկողը հոգաթափ չտկելու կուգայ։» Սրիկայ Հաճին այս խօսքը լսելով և առիթը փախցնել չուզելով վարագնօրէն կը գոչէ Գաբրիէլ էֆ. Զալեանի «դո՛ն ով կըլլաս որ այդպիսի խօսք կըսես այնպիսի անձի մը որ քու էֆէնտիդ է և որոյ առից փոչւոյն արժանի չես։» Հոն գտնուող Հայրապետ Գրիգորեան անուն անձը յիշեալ սրիկային ծայրահեղ սրամտութիւնը տեսնելով անուշութեամբ կուգէ հեռացնել զանի և հանդարտեցնել։ իսկ սրիկան խեղճ ծերունւոյն կուրծքին բռնցի իջեցնելով կը յարձակի Գաբրիէլ էֆ. Զալեանի վրայ և ապտակահար կընէ զանի։ մօտ գտնուողք խլոյն կը յարձակին և զՀաճին ըստ արժանւոյն կը գանակոծեն, և ասկէ մեծ չփոթութիւն կը ծագի։ Տիկնայք և աղջիկունք այս անակնկալ դէպքէն ապրսիած սոսկալի ճիչ և աղաղակ կը բառնան և առանց բանի մը նայելու գահի հարեալ խոյս կուտան եկեղեցիէն։ բոլոր այս միջոցին Գրիգոր Գանցէլէր իրրև անդէտ իրաց միամտաբար և խնդալով «ինչ կայ, ինչ կայ» կը հարցնէր։ միտիքը իբրև թէ բանէ մը տեղեկութիւն չունէր և սա խօսքին կը սպասէր զդու միայն կաս յերուսաղէմ։» Հաւիս թէ ներսը խառնուածութեան ձայներ ելան եպիսկոպոսին սպասաւորը՝ որ առաջուց խրատուած էր, կը վազէ մի քանի ոստիկան կը բերէ և ցանկին մէջ նշանակուած անձինքներու ձերբակալելիքը կը պահանջէ։ սակայն ժողովուրդը ծանուցանելով ոստիկանաց իրենց պէտք չունենալը յետս մղեցին զանոնք։ Քանի մը վայրկեան ետքը Մեսրովպ եպիսկոպոս տեսնելով թէ Մուավին մը եւ չորս գօմիսիոն բերել տալով յիշեալ երկու խռովայոյզ անձինքը ձերբակալել տուած եւ ոստիկանութեան դուռը ղրկած եր Գաբրիէլ էֆ. Զալեան, եւ նոցա բռնադարկուելուն լուրը առնելով խլոյն կը փութայ ազատել զանոնք, եւ անմիջապէս ոստիկանաց իւրմէ ղրկել կուտայ հանդերձ երկու Մուավինները՝ յեկեղեցի՝ ամբաստանելով թէ եկեղեցին խռովութիւն եւ արիւնհեղութիւն կայ։ Նոյն ատեն, տեսլորդ է ըսել թէ մոլեգին ժպիտք սկսած էին Մեսրովպայ վայրագ դէմքն ալսսել, եւ կը կարծէր թէ այս կերպով յաղթութեան դրօշակն ընդ հուպ պիտի պարզէր։

ՇԱՐԳ ՄՈՒՀԱՄԷԴԻՍԻ

ԹԼԻՓԱՐ ԲՈՒՄԷԼԻ ՃԻՀԷԹԻ

Իւչ կիւնլիք մուհարէպէ. Պիրինճի կիւնքի հարպ. —Գատը քէօյլէ Այրանը մուհարէպէսի.

(643 նոմերոյն պէվմ)

Խասսանընդ Բօլ նամ ալայը պու հիւճիւմէ մէմուր օլուպ, ժէնէրալ Էթէրին թահթը ղօմանտասընտա պուլունտուղու հալտէ, Օսմանլը օլտուսընդն արգա ճիհէթի ասքէրինին աթէչի ալթընտա Սիթարա սույունու պիր կէչիտտէն կէչտի։ տիւշմանը գարիյէտէն տիւարը օղրաթաը՝ վէ ավճըլարը տախի էթրաֆ թէբէլէրտէ պուլունան թիւրք սիւլարինի դաչըրը։ Գարանլըգ պաստրընտան՝ բիյատէ մուհարէպէյէ խիթամ վէրտի, վէ ֆագաթ վէլիամինօֆ գօլունուն էօնիւնտէն եիւրիւմէքտէ օլուպ, հէնուզ մէյտանը մուհարէպէյէ միւվասէլէթ իթմիշ օլան Գաֆգասիա գազազ լիվասը, րիճաթ իտէն տիւշմանը թաագիպինէ իրսալ օլունտու։ Վէլիամինօֆ գօլու տախի ագշամ վասըլ օլարագ, կէճէյէմէք իչիւն Գատը քէօյլուն ճէնուպի շարգինտէ քեայնի Գարա Թահիր գարիյէսինտէ եէրլէշտի։

Ժէնէրալ Շիլտեր-Շուլտնէրին գալու ագշամ սաաթ պէշտէ Այրանը գարիյէսի թէրէսինէ միւվասէլէթ իտ

Այն ինչ ոստիկանը յեկեղեցի կը հասնին և ամբողջ հասարակութիւնս հանդարտ և խաղաղ վիճակի մէջ կը տեսնեն, զարմացամբ կը լեցուին և հոն կը բազմին, այսինքն բակը։ այսու ամենայնիւ յիշեալ սրիկայ Հաճին և Մէյխանէճի Վալիտէեան ելպիսկոպոսին նշանակած անձինքը ցուցնելով անոնց ձերբակալուիլը կը պահանջեն։ երկար խօսակցութիւններ ըլլալէն եաքը ի մէջ հասարակութեանս և Մուավինաց, հասարակութիւն նոյն ժամուն բարձրաձայն սորագրութեամբ գրութիւն մը պատրաստելով դիմեցինք ոստիկանութեան դուռը։ Մեծ եղաւ մեր զարմացումը երբ տեսանք թէ Մեսրովպ եպիսկոպոս հանդերձ իւր արբանեակաց իբրև դատապարտեալ կը սպասէին անդ և կը պահանջէին մերայնոցմէ եօթն անձանց բանտարկուիլը։ այն ատեն մերիններէն Գաբրիէլ էֆ. Զալեան և Հայրապետ Գըրիգորեան Խէրիր մը տալով ոստիկանութեան պահանջեցին Մեսրովպ եպիսկոպոսի հեղինակութեամբը՝ թէ Ս. Եկեղեցւոյ և թէ ընդհ. ազգին անարգուելուն և թէ Գաբրիէլ էֆ. Զալեանի ապտակուելուն հատուցումն։

Մինչդեռ հասարակութիւնս պատրաստութիւն կը տեսնէին հանդերձ ժողովականաք եկեղեցի դառնալ վերբտալն ժողովք դումարելու, որոյ համար արդէն հասարակութեանս երեք օր առաջ հրաւէր եղած էր ընդ կառավարութեան, ընդ եպիսկոպոսի և ընդ ժողովականաց եղած հարցաքննութեանց հրապարակաւ ընթերցմանը համար։ Մեսրովպ եպիսկոպոս Փարաւոնի խստասրտութեամբ դարձեալ զօրք ղրկել կուտայ Առաջնորդարան։ հասարակութիւնս քան զայնոսիկ կամաւորաբէ ներս մտնել և կը սկսին անմիջապէս հարցաքննութեանց ընթերցմանը, և յետոյ քահանաները կոչել տալով կը դեկուցանեն անոնց մեռելոցի օրուան պատարագի մէջ չլիլել Մեսրովպայ անունը, և անոնք այս պատուէրը Մեսրովպայ հաղորդելով պատասխան կառնուն թէ առանց յիշատակութեան կարող չէին պատարագել։ այս կերպով հասարակութիւնս մեռելոցի օրն առանց պատարագի կը մնայ։ Մեսրովպ եպիսկոպոս իւր բոլոր մեքենայութեանց ի դերև ելլելը տեսնելով երկրորդ օրը տան անձանց ձերբակալուիլը ու բանտարկուիլը կը պահանջէ իբրև խուժադար ամբաստանելով զանոնք։ սակայն ոստիկանութեան պաշտօնեայն կը պատասխանէ անոր թէ ինք ոչ զոք կարող է բանտարկել առանց հարցաքննելու։ ասոր վրայ հասարակութիւնս մեծաւ զայրութիւն 82 ընտրագրութեամբ բողոքագիր մը մատուցանելով երրորդ օրը լի ու լի տեղեկութիւն տուինք ոստիկանութեան զոր պաշտօնեայն ընդունելով անմիջապէս Տաճկերէն հաղորդեց որ Մեսրովպայ ամբաստանութեանց համար կարդուած տեսչին միջոցաւ քննութեան ենթարկուէր, և այսօր չորեքշաբթի չորրորդ օրն է որ Դիւանատան առջև պինորայ բազմութիւն մը կը հսկէ դիւանատան փակ մնալուն համար։

Պարագայից անձկութեանը պատճառաւ հակիրճ տեղեկութիւն տալով կը բաւականանք խոստանալով ի հարկին ընդարձակ տեղեկութիւն հաղորդել այս դէպքերուն նկատմամբ։

Եթէ Կեդր. Վարչութիւնդ այս անգամ ևս անփոյթ և անտարբեր դանուի մեր բողոքանաց վրայ, և անպատասխանի թողու մեր արդար բողոքները, ինչպէս ցարդ ըրած է, գիտցած եղէք որ քիչ առենէն Ձեր ու մեր մաքէն չանցած և քան զՏիգրանակերտի դէպքերն աղէտալի դէպքերու բօմբաբեր գոյժեր պիտի արձագանգեն Վասբորի ափունքը, եթէ ժամ մը առաջ ճիգ չթափուի Ձեր կողմանէ բանալ և հեռացնել մեր գլխէն մասնաւոր Վասակայ, վատ Մեհրուժանայ և Վեստ Սարդսի յաջորդ եպիսկոպոս անուն կրող Մեսրովպը։ Անհնարին է հասարակութեանս հանդարտութիւն և խաղաղութիւն դտնել, մինչև որ ահագին որոտմամբ փոթորիկը չանցնի։ տայէն երկինք որ Հասարակութեանս փափաքն ու արդարացի պահանջքը անյապաղ ի գործ դրուէին Ձեր բարեխնամ վարչութեան կողմանէ սրտմտնաք միշտ երախտապարտ և շնորհակալու համայն լրութեամբս։

(Սարաֆբո-Ընէոն։)

Թէրմ. Լիֆեաբ. — Պալատէ տէրճ օլունան սուրբեթի շիքեայէթնամէ՝ թէէսսիւֆի ազիմիզի մուճիպ օլմագտա սաը։ Զանն օլունտուղունա կէօրէ, պու Մըսրը մէսէլէի միլլիյէսի պիր խայլի սենէլէրտէն պէրու թահատուս իթմիշ օլուպ, պունճա զէմանատան պէրու էքսէրիյէթը էհալիսին մէրտուտ վէ մէնֆուրը օլան վէկարիտաթը միլլէթին գուրթը պուլունան պիր առաջնորդ եիւզիւնտէն մահալը մէգքիւր միլլէթտաշլարըմըզը միւթէզարրուր վէ մուղթարբպ օլմասնա հիչ պիր ինսաֆ վէ վիճատան դայիլ օլամահաճալը ճիհէթլէ, մէսէլէի մէգքիւրէնին քէմալը սասլէթ ու հադդանիյէթէ թէսվիյէսիյէ, շու ույղունսուղ հալէը պիր տահա թէճէտտիւտ իթմէմէք վէ էհալի բահաթ իթմէք իչին թէտապիրի միւգթազիյէ իթթիխազ պույրուլահաղը բաթրիգխանէ հէյէթը հազրէրէսինին տիրայէթ ու զայրէթինտէն մէմնուլ տուր։

Պունտան ագտէմ Ադիա գալէսինէ 12 սէնէ իչիւն գալէպէնտ օլուպ, մուախարէն օլատան ֆիւրար, վէ շու սոն կիւնլէրտէ եինէ իղմիրիմիզէ ավտէթ իթմիշ օլան մէլուն Պագրըճտաքի նամ իրբսրզը կէչէն կիւն Ֆիլէմէնկ թաղա ասընտան օլուպ, Ֆէր . . . նամ պաղիրկեանը ինճիր իչէթմէքտէ օլան մաղազասընա կիրտիկնի զապթիյէլէր կէօրիւնճէ, մէրզումբալիդարեայը թուրմագիչիւն օրայա գօչտուգտա, պաղիրկեանը մէրզում Ֆիլէմէնկի օլատուղունուն իտտասը իլէ զապթիյէլէրին իչէրի կիրմէսինէ գարշը տուրարագ, խայլիճէ ահալի մէվճուտ օլտուղու հալտէ, պիր ույղունսուզլուգ մէմուլ իլքէն, համա օլատուն մէգքիւր գօնսօլաթօ պաշ թէրճէմանը վէ քանչէլէր մէմուրիյէթինի տախի հայիզ օլան միլլէթիմիզ միթէպէրանընտան Մ. Մարգար Ապրօյա խապէր վէրիլիքտէ, սէրիան մայէթինտէ օլան եատագ ճրլարը պէրապէր ալարագ, մահալը մէզուրէ եէթիշլիպ, միւտէպպիրանէ վէ զայէթ նէզաքէթլի պիր թարիգէ պաղիրկեանը մէրզումը թէքտիր վէ անիտէ եագընտա պուլունան գարաղօշանէ միւլազիմի Հասան ադայը օրայա ճէլպ իլէ, օլ ուղուրսուզ Պագըրճլաքիյի հիւքիւմէթ գօնաղընա կէօթիւրմէք իւզրէ միւլազիմէ թէսլիմ իտէր։ Պու պապտէ մումանիյէյհ Մ. Ապրօ կէրէք քէնտի գօնսօլաթօսընդն շէրէֆինի զիատէսի իլէ մուհաֆազա, վէ կերէք Օսմանը հիւքիւմէթինէ պու սուրէթլէ ֆէտաքեարլըգ իթմիշ օլատուղունան, ալէմ մուվաճէհէսինտէ չայանը թահսին տիր։

Մէրզումբ Պագըրճաքինէն ճէզասը իչիւն մէճլիսճէ 23 սէնէէ գալէպէնտ օլմասընա հիւքմ օլունմուշ իսէ տէ, հանկը մահալէ իրսալ օլունճաճաը մէճճուլ տուր։ Ումարբզքի պու քէրբէ տահա զիատէ տիգգաթ օլունարագ, իքինճի տէֆա ֆիրար իթմէսինէ մէյտան պրագըմագ։

ՄԻԻԹԷՖԷՐՐԻԳԱ

Թանտա ամիտէի թէլէկրաֆ կէօրիւմիւ տիւր։

Պէրլին 2 սեպտեմբեր

Բուսիա իլէ Պէրլին կաղէթալարը միանընտաքի գալէմ միճատէլէսի ճիւղի թաթիլ իթտիքտէն սոնդրա, սոն տէրէճէ պիր մուհարեպէ սուրէթինտէ եէնիտէն պաշլամըշ տուր։ Կոնֆ Նոսնիտ՝ Մէնիրոտ Ռ-ս կաղէթասընդն Բուս կաղէթալարընա վերիլէն իսթարնամէյի պիր թագպիհ մագամնտա կէօսթէրէնիմ՝ բէամի թէլէկրաֆքընը պու կիւն պիր իսթիհզատտ իտտիյօր։ Տիկեր կաղէթալար, մէսէլա Մէնրիպլաբ, Թուկեպլաբ պիր Ավսթրիա բիսալէսինտէն պաղը ֆըզբալար նագլ ու տերճիթմէքտէ օլուպ, պու ֆըզբալարտա իսէ, ֆէբրա մարէշալ Մանթայֆէլին մէմուրիյէթի մախսուսէսի՝ Զարտան բրէնս կօրչաղ օֆուն ադլինի թալեպ իթմէքտէն իտարէթ օլատուղու միւնասէբէթ տիր, գլրա միւշարիէյհ բրէնսին տէսիսէլերի էվլրօրանընդն սուլհ ու ասայիշինէ թէհտիտ խայրօր իմիշ։ Պու տէֆաքի կասթէյն միւլազաթլարը վէ բրէնս Պիզմարգընդն եազընտա վիէննայա վուգու պուլաճագ սէյահաթը՝ Շարգ մուհարէպէսինին իպթիտասընտա ագտ օլունան իքի տէվլէթ իթթիֆագընը թէյտտ իտէճէքլէր իմիշ։ Պիլաքս Թրէպ-ս կաղէթասընդն էֆ. քեարընա կէօրէ, Մանթայֆէլին մէմուրիյէթը մախսուսէսի անդաբիպ իսպաթ իտէճէք տիր քի, Ամմանիանդն Բուսիա իլէ օլան միւնասէպաթը, տէյիլ պիր իսթիյար վէյիլի տէվլէթին քէֆիյինէ վէ միւշարիէյհին Ամմանիա պաշ վէքիլի հագգընտա օլան հրսսաթը մախսուսէսինի, իլլա պաշդա պիր չէյէ մէնուութ սաը։

Պէրլին կաղէթալարընդն պու միւթալէալարը՝ Բէրէրսդորֆէր Ցայտունգ կաղէթասընդն եէնի պիր պէնտինէ ճէվապ կէօրիւնիւպ, պու ճէվապ իսէ աղ չօգ մադամը բէսմիտէն թէչվիգ ու իլդա օլատուղու անդաշըլըյօր։ Բէթերսպուրկ կաղէթասընդն պէնտը մէզքիւրընտա ամիտէքի ֆըզբալար միւնասէբէթ պուլունմուշ տուր։ «Ինկիլիթէրա՝ Սթամպոլը Բուսիայա թէրք իտէճէքտիւքին Ամմանիա պունա մուխալֆէթի իթմիշ, վէ Թիւրքիանդն Պաղան ճիհէթլէրինի քէնտի (Ամմանիանդն) թահթը հիւքմ ու նուֆուզընա ամագ իչիւն, պիզի՝ պիզիմ զալէպէլէրիմիզին սէմէրէսինտէն մահրում պրագմըշ սաը։ Լէհի ըրդ տէլլալ (Պիզմարգը տիմէք իսթէյօր) պու օյունու պիդէ իթտիքտէն սոնդրա, պիզէ նանքէօր տիյօր, պիզիմ վէլիի տէվլէթիմիզ՝ (կօրչագօֆ) միւշարիէյհին ֆօյասընը մէյատանա չըգարարը իչիւն, միւշարիէյհ ասխի պրագրյօր քի, քէնտի հաշարաթը (եանի Ամման կաղէթալարը) վէլիի միւշարիէյհէ իֆթիերարար իթսինէր։ Միւշարիէյհ տէլլալ Բուսիայը սուստուրմագ իսթէյօր։ լաքին սոն Բուս նէֆիերի հուտուտընդն պէրիսինէ կէչինճէ, Ամման գլավուզ ասքէրլերինին պիզիմ գուրթարմըշ օլատուղուզ մէմալիքէ թատրրուզ իթտիկինի կէօրտիւկիմիզտէ, պիզիմ միլլէթին հիստէթինի թէսքին իթմէք իչիւն քէլէրէմիզ եօգ տը։»

—

Պիրմանիա իմբէրաթօրը պիւթիւն Պիրմանիայա իճրան ահքեամ ու սալթանաթ իթմէք թալէպինէ պուլունտուղու ճիհէթլէ, մէմալիքի մէզքիւրէնին ահվալի բէք պուհրանը տը։ Հինտիսթան հիւքիւմէթի, Պիրմանիանդն Մանաբլէյ շէհրինտէ մուզիմ սէֆիրի կերի չաղըրմըշ իսէ տէ, հէնուզ միւնասէպաթը սիյասիյէ միւնզաթի օլմամըշ տը։

—

Իսքէնտէրիյէտէն Մանդարա եազըան պիր թէլէկրաֆ տէեօր քի Մըսրը Թէվֆիյէի ումուրը մալիյէի գօվսիսիօնընտա Միւճթէմայը Ամերիգանը տախի պիր ազասը պուլունմասընը՝ ճիւմհուրիյէթը միւշարիէյհա բէսմին թալեպ իթմիշ, վէ ֆազաթ պունա նէ ճէվապ վերիլսյի հէնուզ մալում օլմամըշ տը։

—

Ճէզայիրտէ Պոն նամ մահալ գուրպինտէ քեսյին պիր օրմանտան հարիգ զուհուրիյլէ 3500 Հէգթար (պիր նէվի տէօնիւմ) տան զիյատէ մէզգի եանմըշ օլատուղու, վէ եանկընդն էօնիւնիւ ալմագ իչիւն հիւքիւմէթ թարֆընտան իդատամթը ազիմէ սարֆ իտէ կէլմէքտէ պուլունմուշ օլատուղու ճէզայիրտէն եազըըյօր։

—

Ինկիլթէրրանդն Բէթէրսպուրկտա մուզիմ սէֆիրի Լօրտ Ցիւֆրինդն մէէզունկէթէ մէմէքէթի ճանիպլինէ ազիմէթ իտէճէյի կէչէնտէ եազըմըշ իսի։ Պու տէֆա Էլրօրա կաղէթալարընտա օգունատուղունա կէօրէ, սէֆիրի միւշարիէյհ կէչէն հաֆթա լօնտրայա ազիմէթ իթմիշ վէ էսնայի բահտէ Պէրլինէ օղրայարագ, իմբէրաթօր հուզուրընա գապուլ օլունմուշ տուր։

—

Պէլկրատտան պիր Ամման կաղէթասընա եազըլըրընդն կէօրէ, շու սոն վագըթարտա պաղը տէվլէթլէր, Սըրպիսթան հիւքիւմէթինէ նօթալար իրսալ իտէրէք, Սըրպիսթանդն Արնաուտուղ հուտուտինտէ վուգու պուլան իսթիքլալթա տայիր սէրզէնիշ վէ թէքտիրլէր իթմիշլէր տիր։ Տիւվէլը միւշարիէյհիմ, Արնաուտուլարընդն միւթէմատիէն վուգու պուլան հէյէճան վէ իսթիքլալլէրինին թէտապիրի միւսլիհանէ իլէ էօնիւնիւ ալընմասընը արզու իտիէօրլար, վէ հալը հազրընդն իսէ Պէլգրատ ահանամէսի ահքեամընա տալա մուգագիլ վէ մուվաֆֆըգ օլմասընդն պէնեան էյլէյօրլար։

—

Սրանկա զրալընդն՝ Ավսթրիա արշիտուշէսի Գրիսթին իլէ վուրմէյի միւսլիմանլարընա վերտիյի հիտասպսըզ իյանէլէրի իլէ մալիմ տիր, քէնտի միճճէվէհէրարը նատիտէլերի միյանընտա զայէթատէն իրի պիր եազուութա տախի մալիք տիր։

Պունդարատան մատտա, վասֆիշայան եազութլար շու աթիտքիլեր տիր։ Սպանիա գրալ թաճրընդն եազուտու, կէչէն սէնէլերվէֆթամ իտէն Գրանսիէք տուգասընդն թէրէքէսինտէն չըգան վէ իսլամիւ եազըը եազութլար, քի պունդարատան սատէ պիրիսի 53 գըրամ տը։ Գոնիթ Վալէվսքի եէսինտէ պուլունան եազութ քի 54 գըրամ տը։

Ամմանիատա Պոն չէհրինդն տարիլ Ֆիւնունտա պուլունան եազութ 60.000 ֆրանգ տէյէթամին օլունմուշ տուր։ Լաքին պունատտան գըրմըզը թաշարատան չօղունա վէ կիւզէլլերինէ սահիպ օլան Ամերիգատա Մէքսիգատա չէհրինտէքի պաշ քիլիսէ տիր։ Մէզքիւր քիլիսէտ կէօրիւնմէյ, չայան բիլիսէ էտէվամը իչինտա պիր սկիհ վէ իրի բուրմա վար քի իւզէրլերինտէ 176 սատէ եազութ իլէ միւզյէնէն տիրլեր։ Վէկնտրլ Ֆրանսատա Ֆիւթիւպանդ Միլլիյէտ, իւզերինտէ իչիւնճի վազէնտանտան թատրերի հէրգ օլունմուշ կայէթ կիւզէլ պիր եազութ տախի վար տը։

ԻԼՄԻՑԷ

Թէնիյա ֆարը էեսի պիր մուալիճէ

Հէբիմիէրին Թէնիս թատրի իթտիրի՝ զայէթ ինճէ վէ զայէթ ուզուն պիր գուրտ տուր քի, պաղէն պաղըրտագ իչինտէ փէյատա օլուպ տէհշէթլի պիր խասթալըզա սէպէպ օլուր։ Իչպու խասթալըզա գարշը շիմտիյէ տէկին գուլանընդան միէսսիր իլաճ նար աղաճը քէօքիւնիւն դապուղունուն մանթպուխ սույս տուր։ լաքին պու սույսն էօյլէ պիր թիքսինիլիր տատը վար տը քի, միտէ գապուլ իթմէտիյինտէն իչիլմէսի իլէ գուսուրմասը պիր օլուր։ Բէ-ս թէսմիյէ օլունան քէօք տախի պու նէվի օլուպ, Թէնիս հասթալըզընդն թէտավիսի շիմտիյէ գատար բէք միւշքիլ օլմուշ իտի։ Պու տէֆա Ֆրանսատա էճզաճընդն պիրիսի, քի զանթէն պէօյլէ պաղը իճատալար իթմիշ տիր, պու միւշքիլլէթը հալ իտուպ, մէզքիւր դապուղունն էսասը խիւլասասը վէ թուղու չըգարմըշ տը, վէ իչպու իլաճընդն իսմինի բէլլիրթիրն գ օյմուշ տուր։

Իմտի շու մուհագգագ տը՝ քի, Փէլլիրէրն թուղը ընկոյզ քեամիլնէն էօղուրիյօր։ Իսթիմալը բէք գօլայ տը՝ չիւնքի գաբսիլ տէրուենտէ եասսատ ինճէ մէքթուպ բուլու ճինսինտէն խամուր իչինէ սարբլըզ եուտուլուր, վէ իբի սատթ սոնրա իւղէրինտէն հինտ եաղը կիպի պիր միսիլ ալընտըզը հալտէ, անիտէ մէզքիւր դուրթ թէքմիլ վէ կէպէրմիշ հալտէ ըզըզ տէֆ օլուր։

Ֆրանսըզ հէբիմէրինտէն ոգթօր Պէռանժէ-Ֆէրօ պու իլաճ իլէ չօգ թէհրիւպէլէր իտուպ՝ գուվվէթինի թասսագ իթմիշ տիր։ Խուսուսի իլէ Ռանտ-ոզ ֆէլբինէրի պիր տէֆատա 40 սանթիկրամ վէբէրէք անիտէ թէսիրի կէօրմիշ տիւր։ Լաքին պու քէսկին պիր մուալիճէ օլտուղունան, հասթայը զայէթ սարսար, անընդ իչիւն չօճուգլարա վերիլտիյի թագտիրտէ թէտապիրի իհթիյաթքեարանէ ելէ ալմագ լազըմ կէլիր։

Մալում տիւր քի հէբիմէր չիմտի էքսէրի մուալիճէ իչիւն նէ-պաթթատան զիյատէ քիմիէվի իլաճլարը թէրճիհ իթմէքտէ տիրլեր։ զիրա, նէպաթանդն թէէսիրի մէշգուզ օլտուղուն մատտա՝ իսթիմալի տէ տատը իչիւն միւշքիլ տիր։ Զէրբ իթտիյիմիզ իճատ տախի պունու իսպաթ իտիճի պիր թէգատտիւմ տիւր։

ՆԱԳԻԹ ԹԱՇԸ

Իչպու թաշա տայիր պիր ինկիլիզ կաղէթասը աթիտէքի թաֆիսիլաթը տէրճ իթմիշ տիր։

Եագուտ (յակինթ) թէսմիյէ օլունան գըրմըզը ճէվիհէր, ատհապը ֆիւնունտէն Ռաֆֆէ-Ընէթ թէսմիյէ իթտիյի թօրրագլարտա, վ է ալէլ խուսուս Զինտէ, Թիպէթտէ, Հինատէ վէ Սէյլոն ատասընտա պուլունուր։

Եագութուն էնվայի ճինսի օլուպ, պունդարատան էն նատիրի ըրէ տէնկլէն ճինս տիր քի, Բէ-ս (1) Եաֆ-Ռոս տա թէսմիյէ օլունուր։ Պունուն բարլագլըզը էրմատան անճաղ ուշաղը գալըր։ Լեալ վէ կէօք եագութլարը օլ գատտար մագպուլ տէյիլէր։ պունլար Ամերիգատա պուլունուր։ Ֆրանսանդն Գըրթանեը էյալէթինտէ տախի պիր ուֆաք մատէն վար։

Պիրմանիատա պուլունան եագութ մատէնէրի էսկիտէն պէրու զայէթ մէշհուր օլմուշլար տը։ Իչպու մատէնէրին իչէրէմէսի Պիրման գրալընդն քէնտինէ մախսուս պիր իմիյազ օլուպ, մէզքիւր գրալ քէնտի էլգապարընտա «Միրի եագութ» լուզէթի տախի գուլանը։

Բուսիա խապինէի իմբէրաթօրսի չիմտիյէ գատար մալիմ օլան էն կիւզել եագութլարտան պիրիսինէ մալիք տիր քի, կըտատ պիր կիւվերճին եումուրթաը գատտար վար։ Ֆրանսա հիւքիւմէթ միւճէվհէրաթը մէյանընտա տախի, գանատարը աչզ պիր ատտեր չէբինտէ կայէթ կիւզել պիր եագութ վար տը։ լաքին Բէկու դրալընտա օլան եագութ, պէրրագլըզը վէ թէմիզնի իչիւն, թէհայիէրէ չայան պիրինճի վէ նատիտէ պիր թաշ սայըը։ Ինկիլիզլէր իչինտէ մէշհուրէ Սիս Պրտէթ Քութս, քի կէչէն սէնէ Ռումէլի միւսլիմանլարընա վերտիյի հիտասպսըզ իյանէլէրի իլէ մալիմ տիր։ քէնտի միճճէվհէրաթը նատիտէլերի միյանընտա զայէթատէն իրի պիր եագութա տախի մալիք տիր։

Պունդարատան մատտա, վասֆիշայան եագութլար շու աթիտքիլեր տիր։ Սպանիա գրալ թաճրընդն եագուտու, կէչէն սէնէլերվէֆթամ իտէն Գրանսիէք տուգասընդն թէրէքէսինտէն չըգան վէ իսլամիւ եազըը եազութլար, քի պունդարատան սատէ պիրիսի 53 գըրամ տը։ Գոնիթ Վալէվսքի եէսինտէ պուլունան եագութ քի 54 գըրամ տը։

Ամմանիատա Պոն չէհրինդն տարիլ Ֆիւնունտա պուլունան եագութ 60.000 ֆրանգ տէյէթամին օլունմուշ տուր։ Լաքին պունատտան գըրմըզը թաշարատան էն չօղունա վէ կիւզէլլերինէ սահիպ օլան Ամերիգատա Մէքսիգատա չէհրինտէքի պաշ քիլիսէ տիր։ Մէզքիւր քիլիսէտ կէօրիւնմէյ, չայան բիլիսէ էտէվամը իչինտա պիր սկիհ վէ իրի բուրմա վար քի իւզէրլերինտէ 176 սատէ եագութ իլէ միւզյէնէն տիրլեր։ Վէկնտրլ Ֆրանսատա Ֆիւթիւպանդ Միլլիյէտ, իւզերինտէ իչիւնճի վազէնտանտան թատրերի հէրգ օլունմուշ կայէթ կիւզել պիր եագութ տախի վար տը։

(1) Հինտիսթանատա տը։

գու պուլաճաղ ագաը իզտիվաճը հագգընտա Լարոբա կաղէթարը ընտա աթիաէքի հավատիսէր միւնաերիճ տիր։

«Սբանիա գրալը Սան-Իլսէֆոնսյա վասըլ օլմուշ տուր։ Բրէնսէս Գրիմթինի գրալ իչիւն զէվճիյէթէ թալէպ իթմէք իւզրէ վիէննայա կիտէճէք ֆէվդ էլ ատէ սէֆիրին ինթիհապընը գարարլաչարրաճաղ մէճլիսի վիքէլա գրալլըն թահթը բիյասէթինտէ ինիդատ իթմիշ տիր։

«Ադան վէ մէպուսանտէն մուրէքքէպ պիր հէյէթը մէպուսէ վիէննատա միւշարիւյհա բրէնսէսին նէզտինէ ազիմէթ իտէճէք, վէ անը Պարչէլօնայա կէմիրմէք իւզրէ Թրիէսթէէ տէօրթ սէֆինէ կիտէճէք տիր։

«Զանն օլունտուզունա կէօրէ, գրալ Ալֆոնսը ագտը իզտիվաճնա տայիր օլան միզաքերաթ իչիւն Գօրթեզ մէճլիսի օն պէշ տէֆա գատար իթթիֆա իտէճէք տիր։»

Ալէքսանտրօվսան ալաֆըրանկա սեպտեմբեր 3 Թարիխիյէ եազըլան պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, իմբէրաթօր Ալէքսանտր եէվմը մէզքիւրտ Թրէնը մախսուս իլէ վէ մայէթինտէ պիր խայլի զէվաթ պուլունտուղու հալտէ միւվասլէթէ իթմիշ, վէ իմբէրաթօր Կկյեօմ տախի՝ Պրօմպէրկէ գատար իսթիգպալինէ կէլմիշ օլան ֆէլբո մարէշալ Մանթայֆէլ իլէ պիր սաաթ սօնրար կէլմիշ տիր։ Մայէթի պէօլիկիւ մուզիգասը Ալմանեա մարշընը թէրէննիւմ իթտիկի էնտատ, իբի հիւքիւմտարլար տախի քէմալը մուսաֆաթլա պիրպիրինի գուճագլամշլար տր։ Տէմիր եօլ սթասիօնունատա մախսուս պիր տախրէ հազըրլանմիշ օլուզունտան, իբի իմբէրաթօրար պիրլիքտէ օրատա թատամ իթմիշլէր տիր։ Ագշամ Վիէրաթօր Կկյեօմ՝ իմբէրաթօր Ռանչատարա պիր վիկիթա վերմիշ օլուպ, պու վիզիթա եարբամ սաաթ գատար տէվամ իթմիշ տիր։

—Սեպտեմբեր իչտէ Պօսնա սերայընտա իրամ մահալլէսինտէ երինէ պիր հարիգ զուհուր իտուպ ֆագաթ էօնիւ չապուգ ալընմշ, վէ եալընը օն էվ միւհթէրէք օրմուշ տուր։

—Գարատաղ պէյի բրէնս Նիգօլա սեպտեմբեր իքիտէ վիէննայա միւվասէլէթ իտուպ, օրատա քէմալը ըզգ ու իհթիրամա գապուլ օլունմուշ վէ էրթէսի կիւնիւ Պրիւք նամ մահալլէ ազիմէթ իթմիշ տիր։ Օրատա քէօշքտէ իմբէրաթօր թարաֆընտան իլթիֆաթը ազիմէ իլէ գապուլ օլունուպ, պու իքի զաթ ուզուն միւտէթ ֆրանսըզճա միւքեալէմէ իթմիշլէր տիր։ Ագշամ թէսթրօլուպ պէրայ թարաֆընտան զիյաֆէթ քէշիտէ օլունմուշ տուր։ Բիվայէթ օլունուզունա կէօրէ, բրէնսին ավտէթ իթտիկի զէման՝ իմբէրաթօր պինէք իչիւն իբի ինկիլիզ աթը, վէ գօշում իչիւն տախի պիր չիֆթ «լիբբիծանէր» թապիր օլունան պէկիր հէտկյէ իտէճէք տիր։

ԺԷՆԵՐԱԼ ԼԱԶԱՐԷՖ

Սօն բօսթա իլէ ալարզըմըզ ինկիլիզ զազէթարընտան Տէյլի Նիուզ զազէթասը վէ Բիւրէ թէլէկրաֆլարը, Երմէնի միլլէթինտէն պուլունտուղու մայիմ օլան Ժէնէրալ Լազարէֆին վէֆաթընա տայիր թաֆսիլաթը հավի պուլունուշյօրլար։

Ժէնէրալ Լազարէֆ, Թիւրքիա-թանրն իչէրիլէրինտե թէքբէ Թիւրքմէնէրինէ գարշը եիւրիւյէն, վէ իլէրուտէ Մէրվ չէհրինի իսթիլյա մէմուր օլան Ռուս օրտուսունան պաշ զօմանտանը իտի։ Պու օրտու գուրագ վէ սրճագ չէօղլէրտէն կէչմէյէ մէճբուր օլարագ, զիյատէսիյէ սըզընթը չէքմէքտէ իտի։ Պուլունտուգլարը էէրլէրտէ տախի, հավանրն պօզու գլուզունա մէպնի, սրթմա, թիֆօ, գանը իսալ վէ սայիր խասթէլիքլէր էքսիք օլմայըպ, հաթթա մէզքիւր օրտունուն մըգատարը մէվճուտունատան 100 տէ 25 ի պու խասթէլիքլէրէ միւպթէա օլմուշ տուր։ Ժէնէրալ Լազարէֆ տախի գանը իսայատան թուլմուլմուշ իտի, վէ պիր միւտէթ խասթէլիք չէքտիքտէն սոնրա Թիւրքիսթանը Զաթ նամ մահէլինտէ վէֆատ իթմիշ տիր։ Նաշը պիր միգտար տաքէր բիֆագաթբլյա Պագույա նագլ օլունմուշ տուր, քի օրատան թիֆլիսէ վէ Թիֆլիստէն տախի Ռուսիանը իչէրիլէրինէ նագլ օլունաճաղ տը։

Ժէնէրալ Լազարէֆ հէնուզ անճաղ 30 եաշընտա իտի։ Իրի պոյլու, զայէթ գուվվէթլի, ղայատսիզ կէօսթէրիշլի վէ հէյաթէրի վէ ֆէնի հարպտա զայէթ մահիր պիր գօմանտան օլուպ։ Գավգատա մահարպպանը վէ արիրէն էնէնիսան ճիհէթինտէ վագի օլան Ռուսիա մահարպէսինտէ ազիմ չէճատ վէ մէհարէթ իպրաղ իթմիշ տիր, վէ պախսուսա Ալաճա տաղ մահարպէսինտէ չէօհրէթ քէսպ իյլէմիշ տիր։ Քիւրտլեր վէ Թիւրքմէնլեր վէ Ասիատա մուգիմ սայիր նիմ վահշի գապիլլէր քէնտիսինտէն բէք գօրգարլար իտի, վէ Ժէնէրալ Լազարէֆ պու գավմլարը ատաղ ու ախլագը վէ լիսանլարընա էյիտէն վագըֆ օլմաղլա, Ռուս հիւքիւմէթի, Թիւրքմէնլերէ գարշը կէօնէրալյի օրտունդան պաշ գօմանտանլըղընը քէնտիսինէ իհալէ իթմիշ իտի։ Իշթէ պու սեպպէպ մէպնի, շիմտի վէֆաթընատա տօպլը Ռուսիա զազէթարը ազիմ թէէսսիւֆ ըղճար իթմէքտէ տիրլեր։

Տէյլի Նիւ-Զիազէթասը պու պապտէ նէյը իթտիյի պիր պէնտը մախսուսունատա, Ժէնէրալ Լազարէֆին լիյագաթ վէ մէհարէթի ասքէրլիյէսինի զիքր իտէրէք տէյօր քի, Ռուս Ժէնէրալը վէֆաթը, Թիւրքիսթանտա Ռուս հիւքիւմէթինին Թիւրքմէնլերէ վէ Մէրվ շէհրինէ գարշը վագը օլան թէշէպպիւսինէ պէօյիւք պիր սեքթէ իրաս իտէճէք տիր։ Ժէնէրալ Լազարէֆ կիպ պիր իկիտին էօլիմինիւ մուճիպ օլան էապապ, Ռուս հիւքիւմէթինին չու թէշէպպիւսինիւ սեմէրէսիզ պըրագապլիճէք տիրլեր։

Մուհարէպէի ախիրէ էնտատընտա Պայադիտ ճիհէթինտէ քէսպը չէօհրէթ իթմիշ օլան վէ Էրմէնի միլլէթինտէն պուլունան Ժէնէրալ Տէր Ղուկասօֆ, Ժէնէրալ Լազարէֆին եէրինէ թային գըլընմըշ տը։

ԹԻԼԻԿՐԱՖ

Ա.Ժ.Ռ. Հաշ.

(Պ.Ռ. ռապոհ ԷԼԷՖ ԲԷԼԷՐՖԷԼԸ)

Լօնտրա 9 սեպտեմբեր

Մօրնինկ Բօսթ զազէթասը, Պէրլինտէն ալատը պիր թէլէկրաֆա իսթիհապէն տէյօր քի, Ռուսիա սէֆիրի Մ. տ'Ուպրիչ՝ բրէնս Պիզմարգ իլէ բրէնս Կորչագօֆ արասընտա պիր միւլագաթ վուգուբ հագգընտա իճրաի միւզաքերէյէ մէմուր օլմուշ չտուր։

Հինտիսթանտան Տէյլի Թէլէկրաֆ աթիաէքի թէլէկրաֆ եազըլմըշտը։ «Էրզրումը իսթիրյա իլէ խեան իսթիմիշ օլան սոսքէր՝ Քեսպրլի չէհրինի եազմա իթմիշտիր տիր։ Իմիրին տուխի ասիլը թարաֆընա կէչմիշ օլաուզունատան գօրգուլյօր։ Միւշքիլաթը միսթէհամամ՝ ինկիլիզ ասքէրինին եիւրիւյիշինի կէճիքթիրիյօր։»

Վիէննա 9 սեպտ.

Ասթրիա ասքէրի գօլլարը էյան Եէնի Բազար սանճաղընա կիրմէքտէ տիրլեր։ Ասքէրի մէրքէզի իսթիֆաթա գապուլ օլունմուշտր։

Պէրլին 9 սեպտեմբեր

Նոր Տայլի Ալլեմայնէ Յայրունէ տիյօր քի, Ռուս կազէթարը՝ թէքբար Սիմանեա ալէյհինտէ եազմաղա պաշլայօրլար։

Բօմա 9 սեպտեմբեր

Մ. Թօրնիելի Պէլրատա վէ Մ. Գուրթ օրասի Ամինտա սէֆիր թային օլունմուշլար տը։

Բարիս 9 սեպտեմբեր

Սուէյշ զազէթասը Բէթէրսպուրգտաքի մուխպիրինին բրէնս Կորչագօֆի իլէ վուգու